

ÖLÜM-DOĞUM-DÜĞÜN

“TÜRK HALK BİLİMİ”

BELGESEL SEYİRLİK

Sedat Veyis Örnek'in

Türk Halk Bilimi kitabından oyunlaştıran: Yeşim MÜDERRİSOĞLU

Yön: Nurhan Tekerek YİĞİTEL

ÖLÜM

Mezarıcı: Murat KARADEMİR- Bülent KUMAN

Memur: Aziz İBİLİ

Çaycı: Abdullah YILDIRIM

DOĞUM

Anlatıcı: Aysun KOLCUOĞLU- DİLEK GENÇER

Nine: Güner CANSIZ

Ço. Kadın: Ayhan ERSOY

Yeni Ge.: Nazan KINAY

Genç Kız: Cavidan ÇÖLTÜ

Hanım Kız: Nurten YÜKSEK

Ruhi: Mustafa KARAOĞLU

DÜĞÜN

Kız Babası: Muhsin İNAL

Kız Anası: Kader ÇAPA- Mine ERTEK

Gelin Kız: Cavidan ÇÖLTÜ

Nine: Güler CANSIZ

1. Kız: Ayhan ERSOY (Ço. Kadın)

Yeni Ge.: Nazan KINAY

1. Görücü: Şadiye YAKTUBAY- Fatma DOĞANER

2. Görücü: Aynur KAYA- Dilek GENÇER

3. Görücü: Elife ÖKSÜZ

Oğlan Babası: Özkan DELİGÖZ

1. Erkek: Bülent KUMAN- Ali TAŞKIR

2. Erkek: Murat KARADEMİR

3. Erkek: Çetin Sabri KUZU

4. Erkek: Aziz İBİLİ

5. Erkek: Fatih ERSAN

Haberci- Davulcu: Bülent KUMAN

Köyün Delisi: Fatih ERSAN

İmam: Aziz İBİLİ

1. Köylü: Murat KARADEMİR

1. Kadın: Elife ÖKSÜZ

2. Kadın: Aynur KAYA

3. Kadın: Nazan KINAY

4. Kadın: Ayhan ERSOY

Müzik: Mustafa KARAOĞLU

Dekor- Kostüm: Grup Çalışması

Sahne Amiri: Murat KARADEMİR- Mine ERSEN

(P1/A) (1) (Oyunda görevli tüm öğrenciler, davul eşliğinde “Su Sızıyor” adlı türküyle, neşeli bir hava içerisinde sahneye doluşurlar.)

ÖLÜM

MEZARCI- (“Ölürem ben ölürem” türküsüyle mermeri oyar.)

(2) Neredeyse biter. Şu kenarlara da iki kabartma gül koyduk muydu, şuraya da ölüm tarihi girer... Oldu bu iş. (Taşın üzerinde yazanı okur.)

(3) Attığımı vurur idim

Şu dağları bilir idim

Pençe attı bana hayat

Bense onu sever idim.

(4) Vah, zavallı adam!... Hayata doyamadan çekip gitmiş. Allah rahmet eylesin...

(5) Tüfengim dolu saçma

Kaçma ceylan benden kaçma

Sonra seni tutarım

Kanadını yolarım... (İşine devam eder.)

(6) Ne güzel yazmış adam yahu!...(7)

ÇAYCI- (8) Ne haberler abiciğim?...

MEZARCI- (9) Ne olsun Apo... ? Siparişler sıkıştırıyor. Gece gündüz çalışıyoruz.

ÇAYCI- (10) Abi, sen geceleri çalışmaya korkmaz mısın?

MEZARCI- (11) O da ne demek?

ÇAYCI- Akşamları yapılacak iş vardır, yapılmayacak iş vardır...

MEZARCI- (12) Yani bizimksi akşamları yapılmayacak iş mi?

ÇAYCI- Öyle tabii abicim...

MEZARCI- (13) Sabah sabah saçmalama, hadi koy oraya çayı. Akşam çalışılmazmış. Sen kendine bak, Akşamları yarım saat çalış da, şu lise bitirmeleri ver. Kazık kadar adam oldun...

ÇAYCI- N’apalım abicim, bizi bu hayat harcadı. (14)

MEZARCI- (15) Bu saçma lafları da nerden öğrenirsin?

ÇAYCI- (16) Seninkinin taşında yazan daha mı güzel yani? (17) “Pençe attı bana hayat.” (18) Tabanı delik ayakkabı mı sanıyormuş kendini?

MEZARCI- (19) Tüü... Şeytan seni!.. Asıl pençeyi ben atacağım sana şimdi! (20) Bak diyorum sana, kalbim sıkıştı gidivereceğim!..

- ÇAYCI- (21) Aman usta, sakın taşına ne yazılacağını söylemeden gideyim deme...
- MEZARCI- (22) Şimdi alırım ayağımın altına ha!..
- ÇAYCI- (23) Hadi bana eyvallah usta!.. (24) Usta, ben senin yerinde olsam, pencerelelere birer demir parmaklık koyardım yine de.
- MEZARCI- (25) Sen ne demek istiyorsun öyle?
- ÇAYCI- (26) Hani diyorum ki, taşına yazı yazığın adam şiirini beğenmez, seni de kendine yakın hissederse, tak kapı çıkıp gelir. Di mi ama? (27) Öyle sabahlara kadar sohbet etmek pek hoş olmaz.
- MEZARCI- (28) Yıkıl karşımdan! Deli mi ne!.. Nereye geliyor tak kapı? Burası şey mi? Tövbe tövbe.. Hem ben mi yazıyorum şiirleri? Aileleri getiriyorlar. Ama ellerinde birşey yoksa, o zaman ben katalogu açıp örnek gösteriyorum. Ne var bunda? Niçin tak kapı gelsin? (29) Mesela, örneğin, farzımuhal bir misal vereyim. Şu şiiri adamın, tövbe tövbe meftanın abisi getirdi. Adam öyle yazmış, ben ne yapayım? Hadi yürü git, işimiz başımızdan aşkın! (30)
- EMEKLİ- (31) Selamün aleyküm...
- ÇAYCI- (32) Hoşgeldiniz Damat Ferit Bey Amca. Öpeyim elinizi. Usta ile şakalışıyorduk da...
- EMEKLİ- (33) İyi iyi...
- MEZARCI- (34) Bana bak sen gidiyor musun?
- ÇAYCI- (35) Eyvallah Damat Ferit Bey Amca.. Çay getireyim mi Damat Ferit Bey Amca!
- EMEKLİ- Hadi, tamam. Bir tane getir bakalım. (36)
- MEZARCI- (37) Git, defol! Serseri...
- EMEKLİ- (38) Seni pek kızdırıyor bu Apo!. Sen de pek önem veriyorsun bu oğlanın lafına. Bak bana da hep Damat Ferit Bey der. Kimin damadına benzetiyorsa. Ben birşey demiyorum. (39) Azıcık deli!..
- MEZARCI- (40) Artık sanattan anlayan kalmadı Ferit Beyciğim. Böyle güzel işler az düşüyor elimize.
- EMEKLİ- Doğru doğru. (41) Nerde o eski mezarlar, eski törenler!.. Aman efendim, bir olay olurdu bizim zamanında birinin ölümü. (42) Şimdi öyle mi ya? Ölüyorsun, atıveriyorlar adamı aşağıya. Başına bir de uyduruk taş dikiveriyorlar. (43) (Pot kırdığını anlar.) Sizin gibi sanatçı mezar taşıları kaç tane kaldı ustam?
- MEZARCI- Doğru doğru... (44) Ben işimi hiç kaytarmam. (45) Sanaatçılık öyle memuriyete de pek benzemez.
- EMEKLİ- Memurluğun da zor yanları vardır.
- MEZARCI- Öyle ama, sizin gibi vefakar memur kaç tane kaldı Ferit Bey?
- EMEKLİ- Doğru. Şimdiki öyle mi ya! Salla başını, al maaşını!

- MEZARCI- Şikayet gibi olmasın ama, bizim işimiz zordur. Bomboş taşın üzerine, yazıyı kararmasına çizecen. Sporcuysa ölen, mesela bir bokus eldiveni, trenciysen bir lokomotif, araba kazasında ölmüşse bir tomofil çizecen, taşın başına yerleştirecen.
- EMEKLİ- Kadınların mezarlarına Kızılcihamam'da "Yenge Mezarı" denir. Kadının biri öldüğünde, başucuna beş kollu, çatal gibi, yaba gibi bir tahta dikerlerdi. (46) Çok iyi hatırlarım, babamın anası orada gömülmüştü.
- MEZARCI- Bu adetler her yerde değişiyor Ferit Beyciğim. Mesela İçelli bir müşterim vardı, o dedi ki: bizde kadın mezarına bir saç belliği, erkeğin mezarına da bir serpuş resmi kazılır, dedi.
- EMEKLİ- Yaaa!. Allah gecinden versin, her yerde türlü türlü adet var. Benim Erzurumlu bir ahabım vardı o anlattı. Dur sana da anlatıvereyim. (47) Erzurum'un bir mezarlığında dört tane yanyana duran mezar taşında ne yazıyormuş biliyor musun? I. Mezar taşında "Bu dünyada benim ekmeğimi yemeyen kalmadı." II. Mezar taşında "Bu dünyada benim yemeğimi yemeyen kalmadı." , III. Mezar taşında da "Bu dünyada benim kahvemi içmeyen kalmadı." IV.sünde de ne yazıyormuş biliyor musun? "Sakin inanmayın bu sahtekarların sözüne, bunların biri fırıncı, biri lokantacı, biri de çaycıdır!" diye yazıyormuş. (48)
- MEZARCI- Sonra bilmem bilir misiniz Ferit Bey, birinin ölümünün yaklaştığını şık diye anlarlar bizim oralarda. Bilhassa yaşlı kadınlar, bu ölecek dediler mi, artık o adam yaşamaz.
- EMEKLİ- Bizim memlekette de bilirler. Vücudu şişmeye başlayıp, bir de doğduğu yerlere gitmek isterse tamam denir, bu adam gidici. Hayret!.. Nasıl biliyorlar, o adam sahiden de gider sonra. (49) Tövbe tövbe... Evveli akşam bizim köyü gördüm düşümde. Bir fena oldum usta. Ben de mi gidiciyim dersin?
- MEZARCI- Düşündüğün şeye bak Ferit'ciğim, bu yaşta? Allah gecinden versin. (Sesini kısarak) (50) Kolunda bacağına bir şişlik falan var mı? (51) İyi öyleyse ne demeye meraklıyon?
- EMEKLİ- Sorması ayıp, bizim oralarda da anlarlar dediydin, oralarda nasıl anlarlar?
- MEZARCI- Bizim oralarda, adamın bedeni soğumaya başlarsa, (52) (Emekli elini alınaya koyar, yok anlamında başını sallar.) bir de gaipten sesler duyar da birinin onu çağırdığını söylerse, artık o adamdan hayır bekleme derler.
- EMEKLİ- (53) Ustacığın bu kadınlarda da mı böyle olur?
- MEZARCI- Tabii, kadın erkek ayrıdır.
- EMEKLİ- Şunun için sordum. Bizim hanımın annesi geçenlerde odasından çıktı, beni mi çağırdın dedi bana. (54) Yok vallahi anneciğim, seni ne diye çağırayım dediysem de inanmadı. "Yok sen beni çağırıyorsun, sonra da çağırmadım diyorsun" diye söylene söylene gitti.
- MEZARCI- (Fısıltıyla) (55) Sen kimseye deme, eve gidince şöyle bir bahaneyle elini tutuver.
- EMEKLİ- (56) Eğer buz gibi soğuksa!... (Sinsi sinsi gülüşürler.) (57)

- ÇAYCI- (Birden girer) (58) Ooooo!.. Allah artırsın muhabbetinizi! Ne konuşuyordunuz böyle gizli gizli?..
- EMEKLİ- (59) Hayırlı bir iş konuşuyorduk Ali.. (Gülüşürler, usta “Tövbe be” diyerek tahtaya vurur)
- ÇAYCI- Ben ne istiyorum biliyor musun usta? Benim taşın üzerine süslü bir çay tepsisi, gerçi üniversiteye gidemedik ama, tepsinin üzerine bir diploma, bir de bayrak yap. Bayrağın bir yanı ay yıldız, bir yanı da Beşiktaş bayrağı, siyah beyaz olsun...
- EMEKLİ (60) Oğlum, sen bu yaşta ne düşünüyorsun bunları.
- ÇAYCI- Doğru, ölüp gitsek nasıl olsa açıkta kalmayız, ama güzel olsun istiyorum taşım. (61) Bak usta, gözüm arkada kalır bilesin.
- MEZARCI- (62) Peki, sen bu ettiğin lafın ne demek olduğunu biliyor musun?
- EMEKLİ- (63) Ya, ya.. Biliyor musun?
- ÇAYCI- (64) Sen biliyor musun Damat Ferit Bey Amca?
- EMEKLİ- (65) Ha?.. Neydi o laf?
- MEZARCI- “Gözüm arkada kalır” lafı. Ölünün gözünü örtmeyle ilgilidir. Adam ölünce gözünü örterler. Niye? (66)
- ÇAYCI- (67) Niye?
- EMEKLİ- (68) Niye?
- MEZARCI- (69) Niye? (70) Niye olacak, giderken arkasından birini götürmesin diye.
- ÇAYCI- Peki çenesini niye bağlarlar? (71) Zaten gittiği yerde ne konuşacak zavallı?
- EMEKLİ- Ölünün içine şeytan girmesin diye bağlarlar, değil mi usta?
- ÇAYCI- Usta be, ben bizim eniştenin babasını mezarına indirirken, bir gözüm yandı (72) Önce kendi kendime yahu Apo rahmetliyi tanımaz etmezsin, baban ölse böyle ağlamazsın, ne diye gözyaşı döküyün dedim. (73) Sonra baktım ki, rahmetlinin kokusundan yaşarımış gözlerim.
- EMEKLİ- Tabii.. Ölüyü yıkadıktan sonra, kefene buhur, kafur gibi şeyler dökülür.
- MEZARCI- Kadınlara da hacıyağı, esans, kolonya falan dökülür.
- ÇAYCI- (74) İyi valla. Amma kıyak iş! Yahu şu kadınlar ölürken bile süslenip püslenmeyi ihmal etmiyorlar!
- MEZARCI- (75) Oğlum bunlar mübarek sulardır.Öyle her isteyene, istediği kadar dökülmez.
- ÇAYCI- (76) Ben kefenimi, bizim takımın renklerinden yaptırmak istiyorum. Olur mu usta?
- EMEKLİ- (77) Sen rengini düşüneceğine, şimdiden bir yere bir kaç kuruş koy. İnsan kimseye ağırlık vermemeli. (78) Öyle değil mi usta?

MEZARCI- Öyle tabii. Allah gecinden versin, benim kefenim de, mezarım da hazır. Öyle kimseye muhtaç olmam.

ÇAYCI- (79) Damat Ferit Bey Amca.. Siz de şu çay borçlarını verirsiniz, ben de bir yana bir kaç kuruş atmış olacağım.

MEZARCI- (80) Tövbe tövbe.. Öyle denmez oğlum. Ayıptır!

ÇAYCI- (81) Usta be! Dün akşam garip bir rüya gördüm. Sen de vardın.

MEZARCI- (82) Hayırdır inşallah! Hayırdır de.

ÇAYCI- Valla inşallah hayırdır. Sabah nineme sordum, hiç birşey söylemedi. Odasına girdi, sessizce dua etmeye başladı.

MEZARCI- (83) Hayırdır inşallah! Ben de vardım öyle mi? Anlat bakalım.

ÇAYCI- (84) Ustacığım, rüyamda yemyeşil bir çayırdıydım.

MEZARCI- (85) İyi iyi. Yeşillik iyidir. (86) Sonra?

ÇAYCI (87) Aaaaa! Bir bakıyorum ileride bir kalabalık. Ağaçların arasında yürüyüp gidiyorlar.

MEZARCI- (88) Pek güzel, pek güzel... Senin ablanı evlendiriyoruz galiba.. Ben de var mıydım alayda?

ÇAYCI Varsın tabi. Sensiz olur mu?

MEZARCI- Doğru doğru. Kambersiz düğün olur mu? Babası da beni çok severdi.

ÇAYCI (90) Yaa yaa. Zaten sana en yakın olan da babamdı.

MEZARCI- (91) Bak düşünde bile dost olduğumuz belli oluyor. (92) Eeee, nereye yürüyoruz?

ÇAYCI Yalnız usta, ben de sana bunu soracaktım. (93) Onlar yürüyor ama, sen yürümüyorsun.

MEZARCI- (94) Hayırdır inşallah! (95) Ağacın dibine mi oturmuşum? Oturmuşumdur.

ÇAYCI (96) Yok usta, sen oturmuyorsun. (97) Böyle uzanmışsın.

MEZARCI- (98) Millet yemyeşil çayırdı yürüyor da, ben niye uzanmışım? Ne biçim rüya bu? (99) Sonra?

ÇAYCI (100) Sonra seni indiriyorlar!..

MEZARCI- (101) Hani ben uzanmıştım! Nereye indiriyorlar?

ÇAYCI (102) Evet, o yürüyenlerin omzuna uzanmıştın. Seni toprağa indiriyorlardı. (103)

MEZARCI- (Ağzı açık kalır, tıkanmıştır, elinden bardağı düşürür.)

ÇAYCI Yaaa? Bir de korkmam diyordun? Ne haber? (Ustadan bir tepki gelmez, donmuş vaziyettedir.) (105) Usta, ne oldun ya? Şaka yapalım dedik yahu, şaka... (106) (Usta eline geçirdiği tabureyi kapıldığı gibi oğlanı kovalamaya başlar.)

ANLATICI- (Masaya gelir, oturur. Oyuncular yüzleri seyirciye dönük ayakta dururlar.) (107) Hoşgeldiniz. Bugün sizlere, genç yaşta yitirdiğimiz Fakültemiz, A.Ü. Dil ve Tarih Coğ. Fak. Öğretim Üyelerinden Sedat Veyis Örnek' in "Türk Halk Bilimi" adlı kitabından yararlanarak oyunlaştırdığımız bir çalışma sunacağız. (108) Arkadaşlar hazır mıyız?

OYUNCULAR- (109) Hazırız.

ÇO. KADIN- (110) Bir dakika! Ben çocuğumu yapmayı unutmuşum... Nerdeydi o yastık? (Arkada bir koşuş yastık bulunur, çabucak kundak yapılır.)

ANLATICI- (111) Daha oyunun başından çocuklar unutulmaya başlanırsa, haydi hayırlısı!..

ÇO. KADIN- (112) Tamam, ben hazırım.

ANLATICI- (113) Arkadaşlar Mustafa nerede?

YENİ GE.- (114) Bir de sen söyle istersen, ben gelmem diyor.

ANLATICI- Nedenmiş? Hani saz çalacaktı?

ÇO. KADIN- (115) Salonda benden daha iyi çalanlar vardır. Ben saz çalışıyorum diye sahneye çıkmam diyor.

ANLATICI- Ben önceden dinledim, pek kötü çalmıyor. Okulda başka çalan da bulamadık. (Seyirciye) Şöyle bir alkışlarsak, o zaman dayanamaz bizim Mustafa (116) (Alkışlar) (117) (P1) (Mustafa çekinerek girer, iskemlesine oturur, sahnedeki kızlar ve Mustafa "Makaram sarı bağlar" türküsünü söylerler. Türkünün bitiminde bir kapanış gülüşünden sonra...)

GENÇ KIZ- (118) Deme nine! Öyle olunca ne oluyormuş peki?

ÇO. KADIN- (119) Dur kız, bekle az!..

NİNE- (120) İlk evvela, büyükçe bir kazan alınır. Kazanın içine türlü türlü otlar, hayvan gübreleri konur, eyicene bir karıştırılır.

YENİ GE.- (121) Ay!.. Deme nine.. Onu içecek mi kadın? Ben çocuksuz kalmaya razıyım.

NİNE- (122) Sus kız, ağzından yel asın!.. (123) Ondan sonracıma... Eyicene bir kaynatılır. Kısır kadın alınır, kaynayan kazanın içindeki suyun buğusunun üzerine bir güzel otutturulur.

GENÇ KIZ- (124) Amanın! Adamı yakmaz mı?

ÇO. KADIN- (125) Sus kız!..

YENİ GE.- (126) Ne zor imiş çocuk yapmak!

NİNE- (127) Senin gibi kendiliğinden olmadı mıydı, böyle şeyler yapmak ilazım gelir. (128) Ondan sonra kısır kadın, ongün süreyen kazanın içindeki bu sudan bardak bardak içer.

GENÇ KIZ- (129) Abooo!... Midem kalktı! (130) Kız o gübreyi bardak bardak içecekmişsin kız? (Gülüşmeler)

ÇO. KADIN- (131) Canım çok varmayın kızın üstüne. Daha yeni gelin, dün bir bugün iki, daha bir ay olmadı. Şu yanaklara baksana kan fişkırıyor maşallah! (132) Üzme kızım canını, gübre mübre içmeden doğurursun sen! (133) İnşallah senin de böyle bir oğlun olur. Üzme canını sen!

YENİ GE.- Sağol abla.

GENÇ KIZ- (134) Kız Esmâ!.. Sen o gübreyi içerkene kimse senin yanına yanaşmaz kız. Teke gibi kokarsın sen!... (Güler)

YENİ GE.- (135) Bana bak Ümmü! Çok gülme, senin de isteyenin var, bakmışsın seneye de sen yuvarlıyon bardak bardak.

GENÇ KIZ- (136) Hadi git ordan kız! Bizim sülalede kısır yok!.

YENİ GE.- (Kalkar, elini beline kor) (137) Yok, benim sülalemde vardı. Sen ne konuştuğunu duyuyon mu? Nerden biliyon da, sülaleme dudu kuşu gibi ötüyon?

GENÇ KIZ- (138) Nerden bilelim? Senin sülalemi bilen mi var buralarda?

YENİ GE.- (Üzerine saldırır) (139) Bana sülalesi belli değil mi demek istiyon sen kız?

NİNE- (140) Duruun!.. Kız gelin, ayırsana şunları..

ÇO. KADIN- (141) Yapmayın Esmâ Ümmü!. Deli mi çıktınız? (142)

YENİ GE.- (143) Sen bir daha öyle konuş!.. Mustafa'ya demezsem!..

GENÇ KIZ- (144) Ne? Abime fiştikleyecen, o da beni dövecek öyle mi? (145) Güleyim bari...

YENİ GE.- (146) O döğmezse, ben döverim...

NİNE- (147) Gelin gelin!. Ne diyon sen öyle? Otur oturduğun yerde!.

ÇO. KADIN- (148) Amaaan! Yaptığınızı beğendiniz mi? Çocuğu uyandırdınız!

YENİ GE.- Ver abla, ben uyutayım. (149) (Herkes işine döner. Nine örgü alır, çocuklu kadın çocuğuna bir şeyler dikmekte, genç kız aynada saçını tarar, yeni gelin ince, duyarlı bir sesle söyler.) (P2)

(150) Bir oğlum olsa da amani

Gitse hocaya

Okuya okuya

Çıksa heceye

(151) Bir kızım olsa da amani

Gitse hocaya

Okuya okuya

Çıksa heceye

ANLATICI- (152) Evet. Çocuğu olmayan bir kadının başına Amasya'nın Gümüşhacı Köyü' nde bunlar geliyor. Halkımız arasında epey yaygın olan bu tehlikeli yöntemlerden biri de Bilecik-Gölpazarı yöresinde uygulanıyor. (153) (Yeni gelin yerde, diğerleri ayak ve ellerini tutmuş, çekiyorlar.)

NİNE- (Bağırarak) (154) Çekin kızlar! İyice çekin!. (155) Sargı bezini hazır ettin mi kız?

GENÇ KIZ- (156) Tamam nine tamam..

YENİ GE.- (157) Uyy!. Bellerim kopacak!.

ÇO. KADIN- Sus bitiyor sus!

NİNE- (158) Çekin çekin! İyicene çekin!.

YENİ GE.- (159) Bana ne gareziniz var da böyle edersiniz?

NİNE- (160) Sus kız, çocuğun olmuyor diye zırlı zırlı ağlayan sen değil miydin?

YENİ GE.- (161) Bendim ama, anamların köyünden kızın birini şehere doktora götürmüşler, o hiç böyle şeyler yapmamış.

ÇO. KADIN- (162) Doktor ne bilirmiş çocuk işini?

GENÇ KIZ- Belini çekmemişler mi?

YENİ GE.- Yok.

NİNE- (163) Belini çekmemişler, karnını sıkıca sarıp sarmalamamışlar da ne etmişler?

YENİ GE.- İlaçla falan iyi etmişler kızı. Şimdi dört dene çocuğu var.

NİNE- (Kafasıyla olmaz işareti yapar.) (164) İnanmayın kızlar, inanmayın! İnanmayın böyle şeylere. Kızın doğuracağı varmış da doğurmuş. (165) Hadi bırakın doktoru motoru da çekin şunun belini! (Asılırlar, gelin bağırır.)

ÇO. KADIN- (166) Sus kız, çocuğu uyandıracan!

GENÇ KIZ- (167) Amma da yaygara ettin, duyan da çocuk doğuruyon sanır.

YENİ GE.- (168) Bana bak kız, başıma geçip böyle salak salak konuşma, zaten canım çıkıyor, senden çıkarırım acısını bilesin!

NİNE- Sargıları getirin. (169) Tut ucundan sıkıca dola sıkı sıkı.. Gevşek kalmasın! (Kızı ayağa kaldırır, belini sıkı sıkı bağlarlar.)

YENİ GE.- (170) Çok sıkmayın! Nefes alamıyorum!

NİNE- (171) Sus kız! Herkesin canı yok mu? (172) Bak şu kıza da böyle yaptım da, gık sesini çıkardı mıydı?

ÇO. KADIN- (173) Ya.. Ben sesimi gık çıkardım mıydı? (174) Büyük anne bana da yaptıydı bunu. O vakitler meğer hamileymişim. Bir güzel çocuğumu düşürdüm böyle sarmalana sarmalana!

NİNE- (175) Sen de durup durup bunu söylersin! (176) Kız sen ne kindar şeysin öyle!.

GENÇ KIZ- (177) Bırakın lafı.. Kız nefes alamıyor, mosmor kesildi.

NİNE- Mosmor mu kesildi? (178) Hah, tamam tuttu işte. Hadi hayırlısı! Yarın sabah bir de türbeye götürdük müydü seni, artık sen bahara doğurursun.

YENİ GE.- (179) Ay, ben yarın akşama kadar böyle mi kalacağım!.. (Düşer, bayılır, kadınlar tutarlar.)

ANLATICI- (180) Kadın gerek gebeliği, gerekse lohusalığı süresince, çevresinde bir çeşit hasta olarak kabul edilir ve buna göre işlem görür. Başka bir söyleyişle, gebe kadını, bağlı bulunduğu grup ya da cemaatin kültür değerleri hasta kategorisine sokarak, ona o gözle bakar. Ondan bu değerlere uygun beklentilere göre hareket etmesini ve rolünü üstlenmesini ister.

NİNE- (181) Sarı Kız' ı aldın mı içeriye gelin?

YENİ GE.- (Etrafı süpürür.) (182) Aldım.

ÇO. KADIN- (183) Yağmur da indi incek...

NİNE- İyi iyi. Rahmettir...

GENÇ KIZ- Nine Sarı Kız ne zaman buzağılar?

NİNE- Koç katımına doğru.

GENÇ KIZ- (184) Hanım Kız ne zaman doğurur?

NİNE- O Allah' ın işi.

ÇO. KADIN- (185) Kız, Hanım' ı Sarı Kız' la aynı kefeye koyduğunu duymasın anası.

NİNE- Nedenmiş o? Komşuların Benekli' si doğurduğunda kızları doğurmuş gibi bayram ettilerdi ya...

YENİ GE.- (186) Nine Hanım Kız' ı çağırayım mı? Tek başına oturur durur evde.

NİNE- Çağır haydi. (187) Anasına bir yol sor, olur mu kızım?

YENİ GE.- (188) Amaaan, yol yordamı yeni mi öğreneceğim! (189)

NİNE- (190) Boyun devrilsin e mi! Bu yeni gelinler de pek bir dilli oluyor pek. (191) Ümmü Kızım, sen gelin olunca, böyle ters ters cevaplar verme kocanın anasına. E mi benim güzel kızım...

GENÇ KIZ- Olur ninem...

ÇO. KADIN- (Taklit eder) (192) Olur ninem. (193) (Yeni Gelin' le Hanım Kız girerler. Odadakiler kalkarlar. Hanım Kız' ı öper ve otururlar.)

NİNE- (194) Hoş gelmişsen Hanım Kız! Ananlar nasıllar?

HANIM K.- Selam ederler Büyükhanım.

NİNE- (Karnımı gösterir) (195) Nasıl gidiyor?

HANIM K.- (196) Nasıl olsun? Allah' ın verdiği büyüyo işte.

- YENİ GE.- (197) Kız, neye aş erirsin söyle...
- GENÇ KIZ- (198) Mısıra mı, ayvaya mı?
- ÇO. KADIN- (199) Susun! Hamile kadının yanında böyle yemeklerden bahsedilmez.
- GENÇ KIZ- (200) Niyeymiş o?
- ÇO. KADIN- Hadi canı çekti, nerden bulacan ayvayı bu mevsim?
- NİNE- (201) Böyle şeyler konuşulmaz. Dedeniz içerde, duyar da ayıp olur!
- YENİ GE.- (202) Eeeee Hanım, iki ay içinde orta kata misafir getirdin ha! (Gülerler) (203)
- NİNE- (204) Susun! Erkekler duyar da sonra...
- GENÇ KIZ- (205) Amaan nine! Kocasını bilmiyor mu sanki?
- NİNE- Bilir bilir de, bilmezden gelir?
- ÇO. KADIN- (206) Eeeee... İki canlısın artık. İnşallah oğlan olur.
- NİNE- Çocuğun sıhhatlisi gelin.
- ÇO. KADIN- Niye ana? Sen Ümmü doğunca, on gün ağladım diyordun ya?
- NİNE- Heee, ağladıydım. Ama sonra, Allah iki tane oğlan verdi de bana, onun üzüntüsünü aldı.
- ÇO. KADIN- İyi ya işte. Ben de Hanım on gün on gece ağlamasın da oğlan olsun diyom ya...
- YENİ GE.- (207) Neler yaptın oğlan olsun diye anlatsana?
- HANIM K.- Anamlar yatıra götürdüler, adak adadık, kurban kestik. Sonra dağ köyünden bir hoca muska yazdı. Bak işte boynumda...
- NİNE- (208) Sok kız sok, gösterilmez günahdır.
- GENÇ KIZ- (209) Sonra yatağına oğlan çocuğu da yuvarladılar mı?
- HANIM K.- Onu da yaptılar. Muhtar' ın oğlunu yatırdılar yatağıma. Hem oğlan olsun, hem de büyük adam olsun diye.
- GENÇ KIZ- Bir de senin düğün gücü kucağında bir oğlan vardı?
- NİNE- Öyle yapılır. Gelin olduğu gün kucağına oğlan çocuğu verilir ki, ondan sonra hep oğlan doğursun diye.
- YENİ GE.- (210) Amaaan! Allah işini biliyor. Öyle büyülere inanıp kadınlar hep oğlan doğursalardı, dünyanın sonu gelirdi.
- NİNE- (211) Niye geliyormuş?
- YENİ GE.- Eeee? Ortalıkta oğlan doğuracak kadın kalmazdı da ondan. (Gülerler) (212)

GENÇ KIZ- (213) Naciye abla var ya, hani şu aşağıdakilerden. Onu dün suya giderken, ağaç taşlarken gördüm.

NİNE- (214) Kız sen onu bunu mu gözlüyon suya giderken?

ÇO. KADIN- (215) Biz de evde su bekleyelim ki, çocuğa yemek yapalım diye.

GENÇ KIZ- (216) Amaaan! Bir kere gördüm, ne olmuş?

YENİ GE.- (217) Ne yapıyordu ağaca?

GENÇ KIZ- (218) Şöyle eline iri iri taşlar almış, ağaca bir vuruyor, bir vuruyor ki... Bir yandan da bağıyor: (219) “Kızı boşladım, oğlana başladım...” diye.

HANIM K. (220) Hangi Naciye bu? Şu Taşlıtarla’ nın ötesinde oturan Naciye mi?

ÇO. KADIN- (221) Niye sordun? Gidip öğrenece mi ağaç taşlamasını?

HANIM K.- (222) Yok canım, öyle sordum işte.

GENÇ KIZ- (223) Ben sana göstereyim nasıl yapıldığını. Nah böyle taşları alıyon tutup vuruyon...

HANIM K.- (224) Dalına mı gövdesine mi?

YENİ GE.- Kız hanım sen iyice aklına koydun ağaç taşlamayı. Yazıktır kız, körpe ağaçlara vurmayasın?

ÇO. KADIN- Zaten keçiler kökünden indiriyorlar filizleri. Bir de oğlan isteyen bütün kadınlar taş atarlarsa, bizim köy daha çok cıbil kalır. (225) (Gülerler)

ANLATICI- Evet, kız çocuğu konusunda yaygın olan bir düşünceyi sizlere yansıtmaya çalıştık arkadaşlar. Şimdi Hocamız Sedat Veyis Örnek’ in, Doğu ve Güneydoğu Anadolu yörelerinde yaptığı bir anketten birkaç sonuç sunmak istiyoruz. (Okur) (P3) (226) “Hiç kimse kız istemez bizim köyde. Çünkü kızlar belalıdır. Yani korumaya muhtaç, az iş yapabilen kişilerdir.” (227) Tunceli. (228) “Kızı çok sevmeyiz ki, doğurmak için çareler niye? Kız elalemin ocağını tütürür. Bizim ocağımızı oğlan çocuğu tütürür. Bizde kız sadece bir tüketicidir.” (229) Erzurum. (230) “Eğer kadının hiç kızı olmazsa, kadın kocası tarafından makbul sayılır, oğlan anası diye çağrılır. Hep kızı olan bir baba çevrede “Kız babası, kız babası...” diye kızdırılır.” (231) Bütün bunlar kırsal alanlarımızda ve ne yazık ki şehirde yaşayan sayısız erkek ve kadında kendini gösteren istekler. Biz kız çocuklarımızın, kendilerini korumak zorunda bırakılmasını, hangi eve giderse, o evin üretimine katılan bir ucuz işçi, alınıp satılan bir mal gözüyle bakılmasını kınıyoruz. (P4) (232) Ve devam ediyoruz küçük oyunumuza. (233) Komşu kız Hanım’ ın çocuğu oldu. Daha haftasını doldurmadan bebeğini kaptığı (234) gibi komşulara şöyle bir oturmaya geldi. Bakalım çocuğun adı ne olacak? (Aynı kadınlar içeri girer.)

NİNE- (236) Hayrını göresin, Allah başa kadar korusun!

ÇO. KADIN- Ağız tadıyla büyütesin kardeş!

YENİ GE.- Allah nasibini bol etsin!

NİNE- Artık bundan sonrası Allah’ın işi...

HANIM KIZ- (237) Ne diyon nine? Sabaha kadar uyku sokmuyor gözüme.Vallahi bazen kaldırıp atasım geliyor pencereden...

NİNE- (238) Dur bakalım! Asıl kırkı çıktıktan sonra azar bunlar...

HANIM KIZ- (239) Yapma abla! O zaman bunu değil, kendimi atarım pencereden...

NİNE- Sen onu bunu bırak da, bu çocuğun göbeğini ne yaptınız göbeğini?

HANIM KIZ- (240) Ben kuyuya atın dedim, ama dinleyen kim? Çocuğun göbeğini suya atarsan, kısmetini dışarıda arar, huyu su gibi temiz olur derler.

NİNE- (241) Öyledir. (242) Ananlar ne yaptı?

HANIM KIZ- Anamlar değil, şu büyük dayım...

NİNE- Ha.. Mustafa..

HANIM KIZ- He. Terzi olsun, büyüyünce onu yanıma alırım dedi de, göbeğini dikiş makinasının gözüne koydu.

ÇO. KADIN- (243) Biz, benimkinin göbeğini okulun duvarına götürüp, dibine gömdük. Okullarda okuyup, akıllı büyük adamlardan olsun diye.

HANIM KIZ- (244) Şimdi benimkisi akılsız mı olur nine?

NİNE- Tövbe tövbe.. Onu kim bilebilir ki, bana soruyon?

HANIM KIZ- (245) Eyvaah! Ben dediydim, okula mokula götürün gömün diye, ama dinleyen kim?

ÇO. KADIN- Kız ne üzülüyon? Ya Şehir Hastanesi'nde doğuraydın da, çocuğun karışsaydı ne yapardın?

NİNE- Onun için kızım, biz kırkı dolmadan çocukları yanyana getirmeyiz ki, karışmasın diye..

HANIM KIZ- Yaaa.. Onu ben de duydum!.. (Tahtaya vurur) (246)

GENÇ KIZ- (247) Hanım Kız adını ne koyacan?

HANIM KIZ- (248) Bilmem, herkes birşey düşünüyor, ama daha ismi konmadı. Nüfusu çıkartılırken aceleynen konacak herhal.

YENİ GE.- (249) Ah ahh!.. Keşke bir on gün bekleyeydi şu çocuk!..

GENÇ KIZ- (250) Niye?

YENİ GE.- Bayrama denk gelince adını Bayram koyardınız.

HANIM KIZ- (251) Asılım, asılım... Kadir gecesi doğacaktı bu çocuk. Hem ismi Kadir olurdu, hem de mübarek çocuk olurdu. Ama böyle, alelade bir günde doğuverdi namıssız!..

NİNE- (252) Şşt.. Öyle denmez kızım, çocuğun hayırlısı.

ÇO. KADIN- (253) Benim ablam mevlit ayında doğmuş da Mevlide koymuşlar adını...

- YENİ GE.- (254) Benim bir oğlum olsa Şahin, kızım olsa Turna koyardım adını.
- GENÇ KIZ- (255) Kız bula bula hayvan adı mı buldun?
- YENİ GE.- (256) Niye Turna kötü mü?
- GENÇ KIZ- (257) Artık ona Turna mı denir... Kurna mı?
- ÇO. KADIN- (258) Zurna mı?
- GENÇ KIZ- Belli olmaz. (259) (Gülerler.)
- YENİ GE.- (260) Sizinle de konuşulmuyor...
- NİNE- İşte gelin, sonradan böyle alaya alınacak isimler koymayacan. Ümmü'nün, Mehmet'in, Ramazan'ın, Durmuş'un suyu mu çıktı? Koyuver bir denesini.
- HANIM KIZ- (261) Benim görüncem de bir dergiye abonmane. O dedi ki, derginin ismini koyalım.
- GENÇ KIZ- (262) Heee, bana da verdi, çok güzel resimli bir dergi.
- ÇO. KADIN- (263) Neymiş ismi?
- HANIM KIZ- (264) Yelpeze.
- Y.G.- G.K.- Heee... Çok güzel bir dergi!..
- NİNE- (265) Tövbe tövbe... O da neymiş?
- ÇO. KADIN- Şimdi, yeni isimler böyle oluyo nine.
- GENÇ KIZ- Bir de devlet adamı ismi koyuyorlar oğlanlara.
- YENİ GE.- Hee. Ben de birini duydum. Büyük adam diye bekliyorlar. Bakalım, şimdilik toz toprakla oynuyor oğlancağız.
- HANIM KIZ- Ben Ruhi'ye sorayım bakayım. Hangi büyüğü seviyorsa onu koyak bari!..
- ÇO. KADIN- (266) Amaan deli mi çıktınız!. Hiç aklınız yok mu? Evvelki yıl, anamların köyünde, hükümandan birinin adını koydular eniğe.. Herif gümbedenek gidiverdi de, ondan sonra çocuk isimsiz kalıverdiydi.
- GENÇ KIZ- (267) Sonra ne koymuşlar abla?
- ÇO. KADIN- Sonra da kasabadaki YSE'nin müdürünün adını koydular. Artık nasipsiz oğlan, şimdi adı ne bilmiyom.
- ANLATICI- (268) Artık bu isim işi de sarpa sardı. En iyisi biz burada keselim bu oyunu...
- HANIM KIZ- (269) Hani beni kocam gelip alacaktı, öyle konuşmuştuk ya...
- ANLATICI- (270) Evet ama, sana bir koca hazırlamayı unuttuk. (271) Mustafa'ya soralım bakalım o yapar mı? (272) Mustafa Hanım Kız' ın kocasını sen yansılar mısın?

SAZCI- (273) Yok ben yapamam. Beni buraya saz çal diye çağırınız, şimdi de oyun yansıla diyorsunuz! (274) Peki.. Peki tamam. Ne yapacağım?

ANLATICI- Sadece girip “Hanım, hanım yürü eve” diyeceksin o kadar. Yaparsın bu kadarını.

SAZCI- (Yürür, sesini kalınlaştırarak) (275) Tak tak!.. (276) Tak tak tak! dedim.

NİNE- (277) İyice havaya girdi Mustafa da!

SAZCI- (278) Tak tak tak!... dedim.

HANIM KIZ- (279) Ayy! Ruhi’dir. Geç kaldım.

NİNE- (280) Hadi kız aç kapıyı...

GENÇ KIZ- (281) Aaaa! Hoşgeldin Ruhi abi..

SAZCI-RUHİ- (282) Kız! Ne yapıyon sen burda?

HANIM KIZ- (283) Şimdi kalkıyordum.

ÇO. KADIN- Ruhi abi çocuğuna isim düşündük de..

RUHİ- (284) Biliyorum.

YENİ GE.- (285) Nerden biliyorsun?

RUHİ- (286) Deminden beri şurda oturuyorum ya. (287)

ANLATICI- (288) Mustafa, karını çabuk alıp çık, yoksa kendimizi hiç affettiremeyeceğiz seyircimize.

RUHİ- (289) Yoooo, hayır çıkmam sahneden. Daha yeni girdim.

ANLATICI- (290) İşte beş dolar ver konuşmaz on dolar ver susturamazsın dedikleri budur heralde.

RUHİ- (291) Şuraya kadar gelmişken, arkadaşlarla bir türkü söylesek, halay çeksek olmaz mı? (292)

ANLATICI- (293) Ben de katılsam olmaz mı?

RUHİ- Tamam. Hadi öyleyse. (294)

DİĞERLERİ- “Gülinaz”ı çal da söyleyelim! (295)

RUHİ- Oldu. Hazır mıyız?

DİĞERLERİ- (296) Hazırız...

(“Gülinaz” türküsü halay çekerek söylenir.)

DÜĞÜN

(Evde bir telaş, etrafı düzeltenler, üstüne başına çeki düzen verenler vb. Odanın ortasında Genç Kız hareketsiz durmaktadır. Elinde süpürge, yeri süpürürken donmuş gibidir.)

ANLATICI- (297) Evdeki bu telaşın nedenini merak etmişsinizdir. Ümmü'yü istemeye gelecekler bugün. (Ortada hareketsiz duran kız seyirciye döner ve heyecanla onaylar.) (298) Evdeki telaşın nedeni de bu. Az sonra erkek evinden iki, komşu kadınlardan bir yada ikisi Ümmü'yü görmeye gelecekler. Bu örneği, Sivas' ın Bağköyü' nden aldık. Hadi kolay gelsin arkadaşlar. (299)

GELİN KIZ- (300) Ayy! Nerde kaldılar? Kız anaa belim tutuldu!..

ANA- (301) Bizim canımız yok muydu? Biz de böyle çıktık görücüye. (302)

NİNE- (303) Ne yapacağımı iyice biliyorsun, değil mi Ümmü?

GELİN KIZ- (304) Amaan nine!.. On gündür onu ezberliyorum ya.

ANA- (305) Bana bak sakar! Rafın arkasındaki yeni tepsiye koy bardakları, tamam mı? (306)

GELİN KIZ- (307) Amanının! Kan beynime hücum etti. Hadi gelin artık.

ÇO. KADIN- (308) Kız Ümmü, sen orada niye öyle baş aşağı duruyon?

GELİN KIZ- (309) En çok burayı süpürdüm. Aniden geliverirler de, nereyi süpüreceğimi bilemem, şaşırıyorum da ondan. (310)

YENİ GELİN- (311) Kız bir de evlenmekte gözüm yok derdin, şu haline bak, bel vermiş kabak gibi duruyon sabah beri.

GELİN KIZ- (312) Nine, şu şeytana bir laf etsene...

NİNE- (313) Gelin! (314)

ÇO. KADIN- (315) Bana bak Ümmü, geçen de yaptığın gibi yapma...

GELİN KIZ- (316) Ne yapmışım?

ÇO. KADIN- Çayları benim kucağıma döküverdidin ya. Hadi ben yabancı değilim, ama bu sefer evde kalırsın. (317) İyi duydun mu?

GELİN KIZ- (318) Anaaa! Şu gelinlere bir şey de. Benimle alay geçiyorlar hep...

ÇO. KADIN- (319) Ona alay geçiyorlar denmez, alay ediyorlar denir.

GELİN KIZ- (320) Anaaa!..

ANA- (İçerden gelir) (321) Bana bak benim sakar kızım, bardakları hazırladım, tepsiye dizdim. Sakın kırmayasın ha...

GELİN KIZ- (322) Amaan, iyi ki bir bulaşık yıkarken, iki bardağını, bir tabağını kırdık!

ANA- (323) Az mı kız?

GELİN KIZ- Mutfak öyle küçük ki... (324)

ANA- (325) Aman Ümmü öyle deme kızım. Sende bu sakarlık varken, sen yalakta da yıkasan kırarsın.

YENİ GELİN- (326) Gözün aydın Ümmü! Geliyorlar...

GELİN KIZ- (327) Git! Kandırıyor beni değil mi?

YENİ GELİN- (328) Kız başla süpürmeye, eşiğe kadar kaldı görücülerin!..

GELİN KIZ- (Süpürgeyi kapar, kızın üzerine yürür) (329) Ana, bir şey de, beni kandırıyor. (330) (Süpürge havadayken misafirler girer. Ümmü büyük bir telaşla yerleri süpürmeye başlar, toz kaldırır, misafirler ağzılarını kapayarak girip, divana otururlar. Ana Ümmü'ye çimdik atar.)

ANA- (331) Hoşgeldiniz efendim!.. (Öpüşürler)

I. GÖRÜCÜ- (332) Büyük anne nerde?

ANA- O da az sonra gelir. Biraz rahatsız da...

NİNE- (333) Kız gelin, gel koluma girsene! (Girer, elini öptürür ve araya oturur. Ses kesilir, bir süre Ümmü' nün yer süpürmesi izlenir. Birbirlerine bakarak, beğendik der gibi baş sallarlar.) (334)

II. GÖRÜCÜ- Haydi kızım, bize bir su getiriver. (335) (Gelin kız sessizce çıkar. Arkada tepsiyi düşürür veya tabak kırılması sesi duyulur.)

ANA- (336) Eeee... Büyükamca nasıllar?

III. GÖRÜCÜ- Elhamdülillah iyidir.

NİNE- Allah afiyet versin. (337) (Gelin kız girer, ağır adımlarla, önüne bakarak suları dağıtır.)

ANLATICI- (338) Sular ağır ağır içilir, (339) kız iyice bir süzülür.

GÖRÜCÜLER-(340) Su verenlerin bol olsun kızım...

ANLATICI- (341) Ve kesin bir yargıya varmadan önce bilgi toplama ve bu bilginin değerlendirilmesi için zaman bırakılır. Eğer sonuç olumlu ise, (342) aynı kadınlar kızı istemeye gelirler. (Anlatıcı konuşurken kadınlar kalkmış, panoların çevresinde bir dönmüş, tekrar gelmişlerdir. Sahnede kızın babası da vardır. Karşılıklı oturulur.)

I.GÖRÜCÜ- (343) Allahın emri, peygamberin kavliyle kızınızı oğlumuz istiyoruz.

BABA- (344) Vallahi ne diyelim...

II.GÖRÜCÜ- Oğlumuzu burada herkes iyi tanır.

BABA- Biliriz biliriz.

I. GÖRÜCÜ- (345) Evine işine düşkündür.

BABA- Tabii. Ona ne şüphe!..

II. GÖRÜCÜ- (346) Eh artık, eğer gönlünüz varsa ortaya çıkalım.

BABA- (347) Allah yazdıysa biz ne diyelim... (348) (Kız herkesin elini öper.)

II. GÖRÜCÜ Uğurlu Cuma akşamı geliriz, söz kesimi için.

ANLATICI- (349) Geleneksel kesimde evlenme işine girişme kız bakma, kız soruşturmayla başlar. Görücüye çıkan kız beğenilirse, kararlaştırılan bir gece, erkek tarafı resmen söz kesimi için gelir. Bu aşamayı da Erzurum yöresindeki biçimiyle örnekleyelim. (350)

ÇO. KADIN- (351) Haydi, neredeyse gelirler!

YENİ GE.- (352) Ana şekerler nerede?

ANA- Çocuklar yemesin diye dolaba kaldırdım. (353)

GELİN KIZ- (354) Oldu mu! İyi mi bu elbise?

ÇO. KADIN- (355) İyi iyi (356) Aaaaa! Bunlar ne? Kız yeni terliklerini giysene...

GELİN KIZ- (357) Amanın! Unutmuşum, bu takunyalarla çıkacaktım. (358) (Koşarak çıkarken Baba'ya çarpar.)

BABA- (359) Yahu başım döndü. Ne koşuşturuyorsunuz kır beygirleri gibi? (360)

NİNE- (361) Sen de ortada durma. Çık kapıya, arabayı gördün müydü haber et. (362)

GELİN KIZ- (363) Ana, hediyeleri de konuşun, sonra aceleye gelir. (364) Ana o kolyeyi de unutmayın, konuştuğumuz gibi tamam mı? Şöyle dört parmak kalınlığında olsun...

NİNE- (365) Sus kızım, onları biz biliriz, anan baban bilirler. Hadi git içeri. (366)

ÇO. KADIN- (367) Ana, büyüklerden kimi getirecekler acaba?

ANA- Vallahi Tohumcu Kemal efendi tanıdıklarımış, o gelir herhalde, sonra oğlanın anası mal müdürünün hısımları mıymış neymiş, o da belki gelir. Bir de Belediye Başkan adayı mı ne varmış! O da gelir herhal!

YENİ GE.- (368) Yok canım, koskoca Belediye Başkan adayı gelir mi?

ANA- (369) Niye gelmezmiş? Sokaktan kız almıyorlar, gül gibi kızımızı veriyoruz.

GELİN KIZ- (İçeriden) (370) Kız Esma bir gelsene, şives şişelerini açamıyorum. (371)

BABA- (372) Hadi geldiler... Hazır mısınız?

ANA- (373) Tamam kızlar geldiler. (374)

ÇO. KADIN- (375) Kız Ümmü arabaynan geldiler. Haydi yaşadın!

YENİ GE.- (376) Amaan, kasabadan kiralamışlardır. (377)

BABA- Hoşgeldiniz... (Gelinler kaçışır) (El sıkışılır, Damat da gelmiştir. Herkes oturur. Büyükanne gelir, elini öperler. Nasılsınızlar sorulmaya başlar.)

BABA- (378) Nasılsınız efendim? (Bir süre sonra yine...)

BABA- (Gülümseyerek) (379) Merhabalar... (Yine bir süre sessizlik)

OĞ. BABASI- (380) Efendim tanıtayım. Kasabamızın meşhur terzilerinden Fethi Karakaş. (Adam kalkar, Baba' nın elini tekrar sıkar, kartının arkasını çizer, verir.)

KARAKAŞ- (381) Memnun olduk efendim. Size bir kartımı takdim edeyim.

BABA- (382) Efendim methinizi çok duyduk, ayağınıza sağlık. (383)

OĞ. BABASI- (384) Kasabamız (385) ileri gelenlerinden, kereste tüccarı sn. Bülent Doğramacı.

DOĞRAMACI- Memnun oldum efendim. Ben de size telefon numaramı vereyim. (386)

OĞ. BABASI- Yine kasabamızın çok değerli bir kişiliği. Kendisi İstanbul'da iştiğal ediyor şu anda. Biliyorsunuz, geçen hafta davul- zurnayla karşılaşmıştık kendilerini. Sayın, pek sayın Kemal Hortum! (387) Kasabamızın değerli ihracatçılarından biri. Eşeketi kombine tesisleri sahibi, meşhur ithalat-ihracatçılarımızdan Hasbi Hayaliğa! (388)

OĞ. BABASI- Yine çok kıymetli bir şahıs. Kasabamızın Belediye Başkan adaylarından Sayın, pek sayın Turgut Arısütü! (389) (Alkışlar)

ARISÜTÜ- Ben de size değerli partimizin bir rozetini takdim edeyim. (391)

ANLATICI- Bu örnekten de anlaşıldığı gibi, söz kesmeye gidenlerin, varlıklı ve tanınmış kişilerden olmaları erkek evini önemsetir, kız evi üzerinde iyi etki bırakır.

ANA- (392) Havalar da iyi gidiyor...

2. GÖRÜCÜ- Yaaa, bozmasa bari...

NİNE- Kırk yağışlarından sonra iyice açar hava.

1. GÖRÜCÜ- Öyledir teyzeciğim. (393) (Erkeklerin öksürük sesleriyle kesilir bu konuşma.)

BABA- (394) Sizin işler nasıl gidiyor?

OĞ. BABASI- (395) Vallahi iyi gidiyor!... Önümüzdeki yıl, inşallah tahıl tüccarlığına geçmek istiyorum.

BABA- Hayırlısıyla...

OĞ. BABASI- (396) Bizim oğlamı da yanıma alırım diyorum. Onun işi de kurulmuş olur böylece.

KARAKAŞ- Çok isabetli bir iş yaparsın Bayramcığim. Bu yaşta kendi işini, kendi evini geçindirir.

OĞ. BABASI- Biz de, en erken zamanda kendi evini kursun istiyoruz zaten.

NİNE- (397) Herşey vaktiylen...

1. GÖRÜCÜ- Büyükanne doğru söyledi.

OĞ. BABASI- (398) Biz de oğlumuzu, helal süt emmiş birine vermek isteriz tabii.

BABA- Tabii efendim.

OĞ. BABASI- Baktık, bakıştırdık, araştırdık, soruşturduk, kızınız Ümmü'yü pek beğendik.

BABA- (399) Becerikli, kuvvetli kızdır Ümmü.

OĞ. BABASI- İşte biz de, Allahın emri, peygamberin kavliyle kızınız Ümmü'yü, oğlumuz Ömer'e istiyoruz.

BABA- (400) Allah yazmışsa, biz ne diyelim?...

ANA- (401) Kız Ümmü, şivesleri getir!.. (402) (Ümmü hemen dağıtıp, çıkar.)

OĞ. BABASI- (403) Şimdi gelemim asıl meseleye.. (P5) (404) (Hayvan alımında olduğu gibi elele tutuşurlar sadece kızın ve oğlanın babası ayaktadır.)

ANLATICI- (P5) Onlar için asıl mesele bu olabilir, ama bizi pek ilgilendirmiyor. Biz onları bu pazarlıkta bırakalım ve hocamız Sedat Veyis Örnek nasıl sürdürmüş çalışmasını? (405)

(Sahneye neşeli bir halay çeken kızlar girer. "Toycular" halayıyla türkü söyleyip dans ederler. Aralarında bir davulcu dolaşır ve seyirciye yönelip şu sözleri söyler)

(P6) Toycular taycan
Kolunda mercan
Ben sana hayran
Uy amman amman (406)

(P7) (410) Evleri yol üstüdür.
Kemerini bel üstüdür.
Çok gelip geçme burdan
Sonra derler dostudur.

HABERCİ- (406) Size iyi bir haberimiz var. Haberlerin en sevinçlisi. Yukarıkavaklar köyü'nden Ahmet kızı Ümmü'yü, köyümüz ileri gelenlerinden Bayramoğlu Ömer'e gelin aldık. Duyduk duymadık demeyin. (407) Düğünleri Mayıs'ın ilk haftasında olacaktır. Büyük küçük, kadın erkek davetlidir. (408) Çağrılı olan olmayan, üç gün üç gece ağırLANacaktır. Bu düğün kırgınları barıştırsın, düşmanlığa son versin. (409) Duyduk duymadık demeyiiiiin!..

(Bir süre halay izlenir ve kızlar halay çekerek çıkarlar. Sahnede Genç kız, saz eşliğinde bir türkü söylemektedir. "Yüksek yüksek tepelere ev kurmasınlar.") (411) (P8) (Arkada kadınları görürüz. Kadınlar türkü söyleyen genç Kız'ın arkasına bazı denkler, eşyalar yığmaktadırlar. Bir karyola, bir sandık, yatak ve yorganlar.)

YENİ GE.- (412) Geliyorlar!..

ÇO. KADIN- (413) Hadi kalk geldiler.

GELİN KIZ- (414) Anaa!..

YENİ GE.- (415) Aynayı nereye koydunuz?

- ANA- (416) Bende bende. (417) (Aynayı gelinin başı üzerinde tutar.) Haydi Ümmü, bahtın açık olsun!
- ÇO. KADIN- (418) Yeni evini kendi evin bilesin Ümmü....
- NİNE- (Bir avuç darı döker başına) (419) Gittiğin eve uğur bereket getiresin Ümmü!....
- ANA- (420) Yumuşak huylu olasın... (Davul sesleriyle erkek evi sahneye girer)
- HABERCİ- (421) Ana, gelini almaya geldik. Hazır mıdır bacımız? (Genç Kız annesine bir daha sarılır)
- ANA- (422) Hazır hazır. Geliyor
- NİNE- (423) Koşun İbraam'ı getirin. (424) (P9) (Kundaklı bebek getirilir, gelinin kucığına verilir) (Gelin ortada olmak üzere bir daire çizilir. Gençler halay ve türküyle onları izler. Sahnede birkaç değişikliklerle erkek evi canlandırılır. Gelin ve şürekası içeri girmeden kapıda dururlar. Damat evinin kadınları ve sarıklı bir hoca kapıdadır. Hoca anlaşılmaz arapça bir şeyler söyler ve gelinle damadın yüzüne tükürür.)
- YENİ GE.- (425) Hiii! Yazık, kız yeni yıkanmıştı.
- ÇO. KADIN- (426) Şşşt.. Sus diyom. (427) (Hoca tekrar okur üfler tükürür.)
- YENİ GE.- (428) Ümmü' nün yüzü battı. Ayıp olur diye silemiyordur, değil mi abla?
- ÇO. KADIN- (429) Sus kız... (Hoca uzun bir ip çıkarır, ipi okuyarak düğüm atar.)
- YENİ GE.- (430) N'apıyor hoca?
- ÇO. KADIN- (431) Gelinin kısmetini açıyor.
- YENİ GE.- (432) Amaan, açıyorum derken kapamasın da...
- ÇO. KADIN- (433) Susun kız duyamıyorum!..
- YENİ GE.- (434) Sanki anlıyon da... (Kızlar gülüşürler)
- ANLATICI- (435) Ben size bu inancın gerçek nedenini söyleyeyim. Bunun ismi bağlama büyüü. Nikahlanacak olan güveyin, güveylik görevini yerine getirememesi halinde, bunu çözeceğine inanılan bir kör inanç.
- KIZ- Duydun mu neymiş?
- ÇO. KADIN- (436) Kız, siz ne terbiyesizsiniz! Biz de biliyorduk herhalde. Ama bunda gülünecek ne var?
- KIZ- (437) Abla... İşleri bu hocaya kaldıysa yandılar. Benim hiç gözüm tutmadı bu Keramettin hocayı
- ÇO. KADIN- Demek inanmıyorsun hoca efendimize. (438) Ben senin kısmetini bağlatayım da gör!
- KIZ- (439) Yapma abla... (Damat evinin kadınları yere bir post atarlar. Herkes geriye çekilir. Gelin postun üzerine ayaklarını siler.)

ANLATICI- (440) Kayınvaldesi gelinin ayağını posta sürdürür, gelinin huyu yumuşak olsun diye. (441) Başına arpa darı döker, eve bereketiyle girsin diye. (441/A) Kızlar birbirlerine darısı başına derler. (442) Ağzına bir parmak bal çalar, dili tatlı olsun diye. İşte bu deyişin anlamı, bu başa dökülen darıdır. (P10) (443) Gelin ölmüşlerinin mezarına götürülür. Damat evinin ocağının çevresinde dolanır. Bütün (444) bunlar kırsal kesimde, evlilik olayıyla ilgili ritüel ve dinsel içerikli işlemlerdir. (445) (P11) (446) Halkımızın ritüel kaynaklı töreleri günümüze kadar getirmiş olması ne denli sevindirici ise bu törenler sırasında, büyük servetler yapan üfürükçü hocalar da o kadar üzücü bir olay. (447) (Oğlan babası hocaya para verir.

1. ERKEK- Hadi bakalım Ömer sen de girdin aramıza.

2. ERKEK- Ömer korkuyon mu?

3. ERKEK- Daha küçüksün ama alışırsın

1. ERKEK- Bak ben anala evlendiğimde, sen yaştaydım, ama bilesin tam dokuz ay sonra, Mustafa abi'ni doğurdu bana

ÖMER- Tamam baba biliyom. Anlattıydın ya kaç kere

1. ERKEK- N'oluyor? Evleniyorum diye, babanın ağzına laf mı tıkayacaksın?

ÖMER- Sen de bir lafı on kere söylüyon baba

1. ERKEK- Söylerim tabii. Ulan istersem, yaptırmam nikahını. (Erkeklerden bazıları ayağa kalkar, saz hemen neşeli bir hava çalmaya başlar.) Nerde benim tabancam?

2. ERKEK- Ne yapıyorsun abi?

1. ERKEK- Tutmayın beni, havaya atacağım şöyle bir... Bırakın beni...¹

OĞ. BABASI- (448) (Ayağa kalkar) Çal bakalım davulcu! Sen de sazcu! Benim yiğidim, oğlum Ömer'in düğününde çalınmaz mı?

(P12) (449) Avluya halay kurula

Davullar çift çift

Düşler hayıra yorula

Şenola düğün şenola. (P13)

1. KÖYLÜ- (450) Ömer korkuyon mu?

İMAM- Ömer oğlum, Allah'ın izniyle alışırsın!... (451)

OĞ. BABASI- Bak oğlum Ömer, ben ananla evlendiğimde sen yaştaydım ama, bilesin tam dokuz ay on gün sonra, Mustafa abini doğurdu anan bana! (452) (P14)

(453) Bir o yana bir bu yana

¹ Koyu renkle yazılan kısım Nurhan Tekerek tarafından “oyuna fazla bir katkısı olmayacağı düşüncesiyle çıkarılmıştır” notu düşülmüştür.

Kol kol seymenler dolana

Gözlerin aydın kaynana

Şenola düğün şenola (454) (P15)

KIZ- Biliyorsun, Mustafa' nın düğününde de kurşun atıldıydı da, üst katta ne koltuk kaldıydı, ne sedir...

YENİ GE.- Yeter! Oğlanın babası kurşun murşun atmaya kalkarsa, hemen kendimizi yere atıp, divanın altına girelim, e mi?

KIZ- Herkesler kurşun atıp eğlenirken, biz niye divanın altına giriyormuşuz?

YENİ GE.- Biz de orada, fare kovalar eğleniriz. Tövbe tövbe... Kötü söyletme adamı. Gazeteler yazdı, düğünün birinde, oğlan tarafı kurşun atmış, kız tarafından, iki tane gül gibi kız, alınının şakıyla vurulmuşlar.

KIZ- (455) Yaaa!... (Kulağını çeker) Hemi de kız tarafından. Çoluğu çocuğu da var mıymış kızın?

YENİ GE.- (456) Kız diyom ya işte, zavallılar sevdiklerine kavuşamadan, oğlangilin babasının attığı kurşunlan oracıkta kalmışlar.

(P16) (457) Gelini bindirdik ata

Çifte kurşun ata ata

Yolumuz yeni hayata

Şenola düğün şenola (P17) (458)

ÇO. KADIN- Düğün günü ne konuşuyorsunuz kız kara kara?

KIZ- (459) Ne bildin abla kara olduğunu?

ÇO. KADIN- Kız deminden beri kulağını çekiştirip duruyon ya. (460) Anaaa... Senin kulağın uzamış kız..

KIZ- (461) Ayyy! Gördün mü sen? Sevdiğime kavuşamadan ölüp gideceğim. (462) Bir kulağı uzun kıızı kim alır köylük yerde?... (463) (P18) (Bağlama “Şenola düğün” ün ezgisini çalar.)

ANLATICI- (464) Ele aldığımız “Türk Halk Bilimi” kitabında, Halk Bilimi’nden ne anlaşılması gerektiği tartışılmakta, araştırma teknikleri ve araçlarına ilişkin bilgiler verilmekte, Halk Bilimi’nin dünü, bugünü, sorunlarıyla ele alınarak, öneriler getirilmekte.

Bilim adamı, oyun yazarı, sanatçı olarak halkın özünde yaşayan değerleri, ortaya çıkması alanlarında uğraşını gönülden sürdüren, sevgiyle yoğuran, değerli Hocamız Sedat Veyis Örnek’ in bizi bağışlaması dileğiyle. (465) (P19)

Avluya halay kurula

Davullar güm güm vurula

Düşler hayıra yorula

Şenola düğün şenola

Gelini bindirdik ata

Çifte kurşun ata ata

Yolumuz yeni hayata

Şen ola düğün şen ola (P20)

İÇ VE DIŞ AKSİYON/ HAREKET PLANI VE FİGÜRLER/ TEKNİK ETMENLER

(1) Öğrenciler, yine öğrenci kimlikleriyle davul eşliğinde, büyük bir patırtı gürültüyle sol- seyirci kapısından girerler. Kimisi hemen, soldaki merdivenden çıkar sahneye doluşur, kimi sahne önünden yürüyerek sağdaki merdivenden sahneye doluşurlar. Bu arada “su sızıyor sızıyor” türküsünü el çıparak, oynayarak söylerler. Amaç seyirciyi oyuna ısındırmak ve oyunun o doğal havasını yakalamaktır. Türkünün ikinci dörtlüğüne başladığında, “Ölüm” de oynayacak oyuncular kenarlarda giyinmeye başlarlar. Kimileri de onlara yardımcı olur. Mezarıcı ve Çaycıyı yansılayacak oyuncular (Murat ve Abdullah) solda, Emekli’yi yansılayacak oyuncu sağda giyinirler. Giysi değişikliği için çok ayrıntı gerekmemektedir. Mezarıcı bir yekek bir takke, Çaycı cart renkli bir gömlek, bir bere, bir de önlük, Emekli bir fötr, bir ceketle işi halleder. Bu arada, türkü sürerken iki kişi de, iki sandalye ve bir tabureyi sahne ortasına koyar. Türkü bittiğinde oyuncu-seyirciler sağa ve sola oturur. Sağdaki gruptan Muhsin, Fatih, Aziz, Özkan, Şadiye, Elife, Ayhan soldaki grupta Anlatıcı, Aynur, Kader, Nazan, Cavidan, Abdullah, Bülent, Çetin, Nurten vardır. Türkü bittiğinde Mezarıcı “El veriyor, el veriyor, orta direk bel veriyor” türküsünü söyleyerek, elinde çekiç ve demiriyle ağır ağır yürür ve soldaki sandalyeye oturur. Güler elinde “Son durak Mezartaşçısı” yazılı tabelayı seyirciye göstererek sahneyi soldan sağa kateder.

(2) Türkü eşliğinde bir süre işini yapar. Bir an durur. Mezar taşına bakar.

(3) Taşın üstüne yazdığını okur.

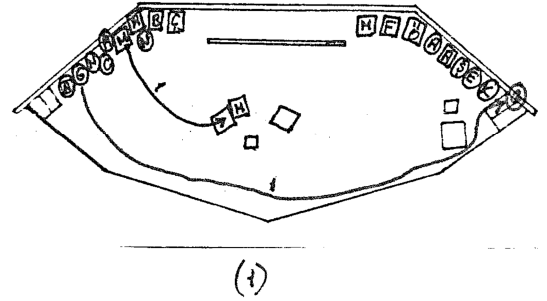
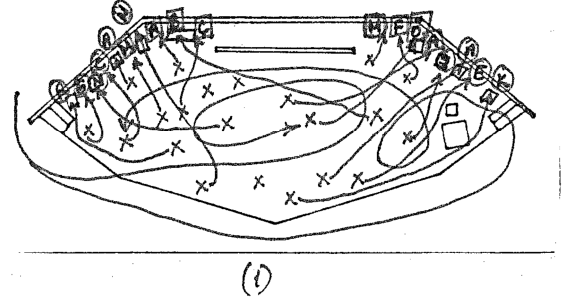
(4) Seyirciyle diyaloga girer.

(5) Yere koyduğu kağıttaki yazıyı okur.

(6) Seyirciye bakarak konuşur.

(P1/A) Oyunun başından sonuna kadar genel ışık altında oynanır. Seyir yeri de aydınlıktır.

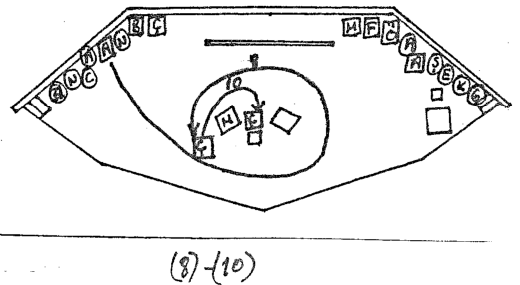
(7) Mezarıcı yine taşla eğilerek oyma işini sürdürür.

(8) Arkada sol tarafta oturan Abdullah, Çaycı kimliğiyle yerinden kalkar ve “Ölürsem Kabrime Gelme İstemem” türküsünü, arabesk bir bitirim tavrıyla bozarak ve elinde çay tepsisiyle Mezarıcı’ ya doğru yürür ve ortada türküyle bir daire çizerek Mezarıcı’ nın sol açığında durur.

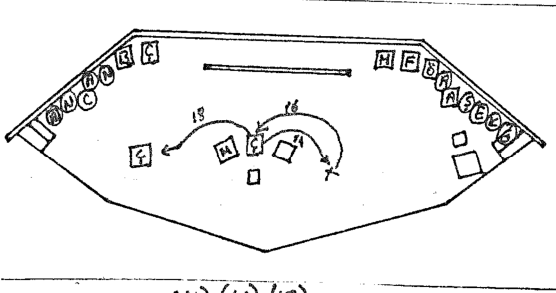
(9) Bir an bakışırlar. Mezarıcı Çaycı’nın laubaliliğine ve rahatlığına hafifçe sinirlenmiştir.

(10) Çaycı bir yandan da tespihini çekerek Mezarıcı’ nın sağına geçer.

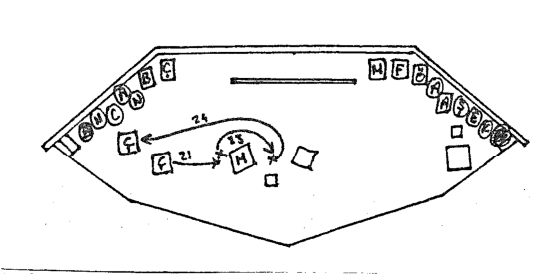
(11) Şaşkın sorar.

- (12) Mezarıcı sinirlenir.
- (13) Çaycı'yı azarlar. Çaycı çayı ve tepsiyi yere bırakır.
- (14) "Hayat sen ne çabuk harcadın beni!" mısrasını arabeskçe söyleyerek sağa açılır. Ezgiyi söyledikten sonra "Ah ulan ah.. Ele yedirdin kavun, karpuz, bizimki çıktı yine kelek" diyerek kahırlanır.
- (15) Şaşkın bakışlarla Çaycı'yı azarlar.
- (16) Mezarcının sağına gelir.
- (17) Taşın üstünde yazanı okur.
- (18) Dalga geçerek sola açılır.

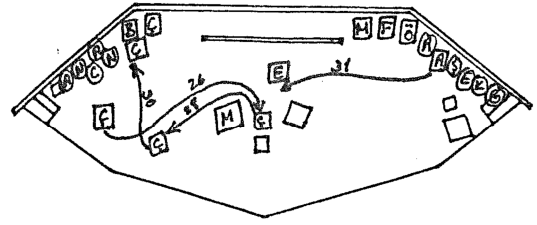
(14)-(16)-(18)

- (19) Sinirlenir, ayağa kalkmak için bir hamle yapar.
- (20) Kalbini tutarak yerine oturur yine.
- (21) Çaycı muzip bir tavırla Mezarıcı'ya yaklaşır.
- (22) Mezarıcı azarlar.
- (23) Tepsisini alır ve gitmek üzere sola yürür.
- (24) Çaycı birden durur ve alaycı Mezarıcı'ya döner.

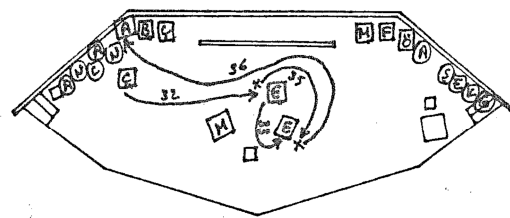
(21)-(23)-(24)

- (25) İşiyile meşgul olan Mezarıcı işini bırakır ve imalı sorar.
- (26) Ağır ağır ortaya, Mezarıcı'nın sağına gelir.
- (27) Alaycı bir tavırla sola yürür.
- (28) Öfkeli ayağa kalkar.
- (29) Sandalyesine oturur ve şiiri gösterir.
- (30) Mezarıcı işine döner, çaycı da gitmek üzere sola doğru birkaç adım atar.
- (31) Arkada sağda oturan Aziz, Emekli kimliğiyle ayağa kalkar ve ağır ağır yürüyerek ortaya gelir.

(26)-(29)-(30)-(31)

- (32) Çaycı hemen döner, Emekli'nin sandalyeye oturmasına fırsat vermeden elini öper.
- (33) Emekli pek ciddiye almaz Çaycı'yı ve gülerek geçirir ve sağdaki sandalyeye oturur.
- (34) Mezarıcı azarlar.
- (35) Emekli'nin sağına geçer.
- (36) Esmer türküsünü söyleyerek geriye gider ve oyuncu- seyirci kimliğinde sol geriye diğerlerinin yanına oturur.

(32)-(33)-(35)-(36)

- (37) Arkasından öfkeyle bağırır.

(38) Gülererek konuşur. Yatıştırıcıdır da aynı zamanda.

(39) Alçak sesle, eliyle de göstererek konuşur.

(40) Hafif sinirli başını iki yana sallar.

(41) Geçmişe dalar ve karşıya bakarak konuşur.

(42) Geçmişten kopar ve Mezarıcı'ya döner.

(43) Mezarıcı'nın öksürükle uyarmasıyla pot kırıldığını anlar. Hatasını tamir etmeye çalışarak, Usta'yı över.

(44) Gururlu konuşur.

(45) Mezarıcı imalı konuşur.

(46) Yine bir an geçmişe dalar.

(47) Mezarıcı meraklanır. Emekli de sandalyesini biraz yaklaştırır.

(48) İkisi de gülerler.

(49) Emekli hafif korkarak konuşur.

(50) Alçak sesle, Emekli'ye yaklaşıp konuşur.

(51) "Yok" anlamında başını sallar.

(52) Emekli elini alınaya koyar, yok anlamında başını sallar.

(53) Emekli merakla sorar.

(54) Kayınvalidesinin taklidini komik biçimde abartarak yapar.

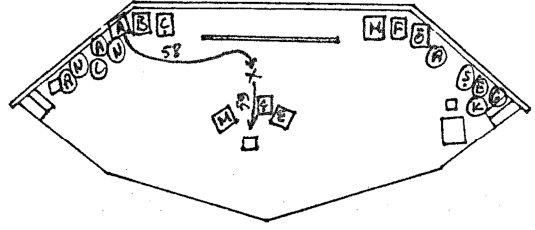
(55) Mezarıcı Emekli'ye iyice yaklaşıp fısıltıyla, biraz da muzipçe bir tavırla konuşur.

(56) O da alaycı bir tavırla konuşur.

(57) İkisi de memnun ve mutlu kıs kıs gülerler.

(58) Amigo tavrıyla gelir ve birden onların güldüğünü görünce durur ve ağır ağır yürüyerek anlamlı anlamlı konuşur.

(59) İkisi de işi bozuntuya vermeden toparlanıp ve ayrılırlar. Bu arada Çaycı ortalarına gelmiştir. Çayı Damat Ferit'e verir.

(58) - (59)

(60) Emekli alaylı sorar.

(61) Emekli'nin arkasından sağına geçer.

(62) Mezarıcı alaylı konuşur.

(63) Emekli bilgiççe onaylar.

(64) Çaycı Emekli'nin laf olsun diye söylediğini anlar. Birden afacanca sorar.

(65) Emekli şaşırır ve ensesini kaşıyarak Mezarıcı'ya sorar.

(66) Mezarıcı Çaycı'ya sorar.

(67) Çaycı Emekli'ye sorar.

(68) Emekli Mezarıcı'ya sorar.

(69) Mezarıcı şakacı seyirciye sorar.

(70) Görmüş, geçirmiş bir tavırla konuşur.

(71) Çaycı yine ortaya yürür ve safça sorar.

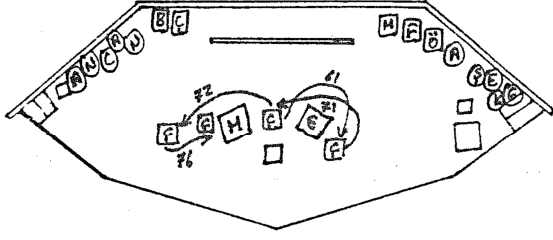
(72) Kendi kendine söylenerek sola açılır. Diğer ikisi ardından ne gelecek diye merakla dinlerler.

(73) Alaylı gülererek Usta'ya yaklaşır.

(74) Seyirciye bakarak, bitirim bir tavırla konuşur.

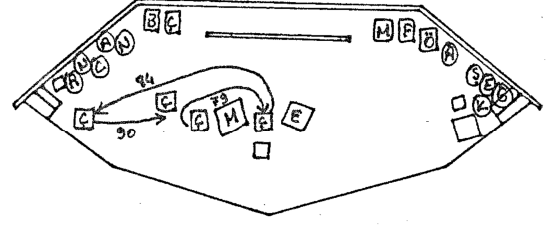
(75) Mezarıcı yine sinirlenir.

(76) Çaycı Usta'ya yaklaşıp, laubali bir tavırla konuşur.

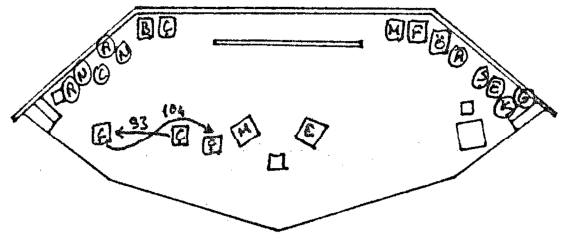
(61) - (71) - (72) - (76)

- (77) Emekli yine alay eder Çaycı'yla.
- (78) Mezarıcı'dan destek bekler.
- (79) Çaycı muzipçe cebinden hesap defterini çıkarır, kulağının arkasından da kalemi alır ve ortaya yürür, Emekli'ye yönelir.
- (80) Emekli tedirgin olur. Mezarıcı Çaycı'yı azarlayarak geçiştirir.
- (81) Çaycı kısa bir an düşünür, ensesini kaşır. Yine bir numara tezgahlamaktadır. Alaycı bir gülüşle lafa girer.
- (82) Mezarıcı birden şaşırır.
- (83) Gülümseyerek sürdürür konuşmasını. Bu arada bayağı da meraklanmıştır.
- (84) Çaycı sinsi sinsi gülümser seyirciye. Ballandırarak anlatarak sola doğru açılır.
- (85) Emekli'ye döner, memnun onaylar.
- (86) Yine Çaycı'ya döner.
- (87) Çaycı iyice abartır.
- (88) Mezarıcı iyice memnun olmuştur.
- (89) Emekli'ye döner.
- (90) Mezarıcı'ya, daha da inandırıcı olmak için yaklaşır.

(79) - (84) - (90)

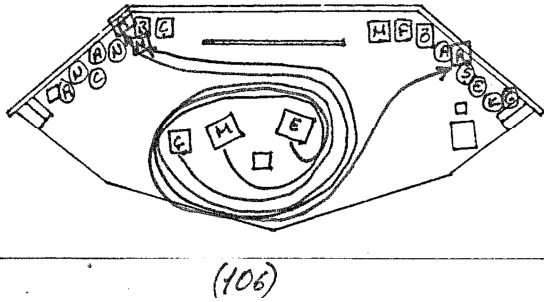
- (91) Emekli'ye döner.
- (92) Yine Çaycı'ya yönelir.
- (93) Çaycı yine sola doğru yürür.
- (94) Kendi kendine konuşur.
- (95) Emekli'ye yönelir.
- (96) Abartarak konuşur.
- (97) Mezarıcı'ya şöyle bir bakar. Sonra eliyle Usta'nın boyu kadar gösterir.
- (98) Usta yavaş yavaş sinirlenir.
- (99) Sabırsızlıkla yine Çaycı'ya sorar.
- (100) Tabutu indirmeyi yine gösterir.
- (101) Birşey anlamamıştır, sinirli sorar.
- (102) Çaycı bir yandan Mezarıcı'nın tepkisini denetleyerek, bir yandan da tabutu indirmeyi yine vücuduyla anlatarak, alaycı bir tavırla konuşur.
- (103) Mezarıcı şaşkınlıktan ve korkudan dona kalır. Sonra elindeki bardağı düşürür.
- (104) Mezarıcı'nın donmuş halini görünce alaycı Mezarıcı'ya yaklaşır.

(93) - (104)

(105) Usta boğulurcasına öksürmeye başlar. Emekli de müdahale eder. Onu sakinleştirmeye çalışır.

(106) Mezarıcı öfkeli, eline çekici alır, söylenerek Çaycı'yı kovalamaya başlar. Emekli de Usta'nın arkasından koşarak onu sakinleştirmeye çalışır. Bu kovalamacayla ortada bir daire çizerler ve sonra Emekli sağ-geriye, Mezarıcı ve Çaycı sol geriye oturur ve hemen yine oyuncu- seyirci kimliğine girerler.

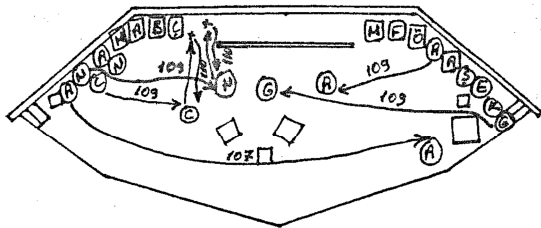

(107) Solda oturan Anlatıcı ayağa kalkar, laflarını söyleyerek (Seyirciye) sağa yürür.

(108) Arkada oturan kızlara sorar.

(109) Genç Kız'ı yansılacak olan Cavidan, Yeni Gelin'i yansılacak olan Nazan, Nine'yi yansılacak olan Güler ve Ço. Kadın'ı yansılacak olan Ayhan sağdan sahne ortasına, ellerinde aksesuarlarıyla gelirler.

(110) Ço. Kadın'ı yansılacak olan Ayhan birden telaşla bağıırır. Cavidan ve Nazan arkadan iki bez alıp gelir. Ayhan solda bir yerde bebeğini yapmaya başlar.

(111) Anlatıcı seyirciye döner ve gülümseyerek konuşur.

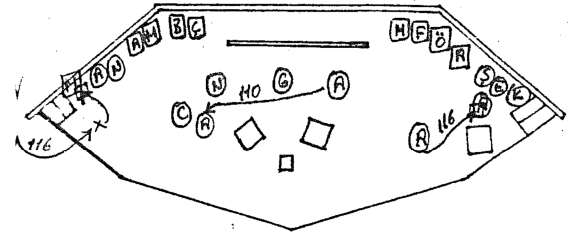
(112) Bebek yapılmıştır. Ayhan ayağa kalkar, bebeği de kucağına alıp sallamaya başlar.

(113) Anlatıcı şöyle bir çevresine bakınır. Merakla diğerlerine sorar.

(114) Oyun başlayamayacağından ötürü üzgündürler.

(115) Salonda oturan seyircilere bakarlar.

(116) Alkışla birlikte Mustafa'ya tezahürat da yapılır. Mustafa sol kapıdan girer sahneye çıkar, önce salondaki seyirciyi, sonra da sahnedeki oyuncuları selamlar, sandalyesine oturur. "Makaram sarı bağlar" türküsünü çalmaya başlar.

(P1) Sazla "Makaram sarı bağlar" türküsü çalınır ve söylenir.

(117) Ortadaki Kızlar neşeyle, el çırparak türküyü katılırlar. Bu arada eteklerini giyer ve örtülerini bağlarlar. Onlar ilk dördlüğü söylerken tabure ve mezartaşı gider, yerine küçük bir sedir gelir. İkinci dördlükte oyun yerine hazırlanmış, kızlar giyinmiş, Genç Kız soldaki sandalyede, ortadaki sedirde sol tarafta Nine, sağ taraftaki yere Çocuklu Kadın, sağdaki sandalyeye Yeni Gelin otururlar. Ço. Kadın bebeğini uyutmaya çalışmaktadır.

(118) Türkünün bitiminde bir kapanış gülüşünden sonra oyun başlar. Genç Kız merakla sorar.

(119) Ço. Kadın Genç Kız'ın sabırsızlığına kızar.

(120) Nine abartarak, ağır ağır anlatır. Genç Kız'la, Yeni Gelin şaşkın Nine'yi dinlerler.

(121) Şaşkın, tiksintiyle sorar.

(122) Yeni Gelin' i azarlar.

(123) Tekrar karşıya anlatır. Sanki çok iyi bir şey anlatıyormuş gibi, ballandıra ballandıra anlatır.

(124) Korkarak bağırır.

(125) Ço. Kadın yine Genç Kız'ı azarlar.

(126) Üzgün yakınır.

(127) Yeni Gelin'i azarlar.

(128) Yine anlatmaya devam eder.

(129) Tiksintiyle yüzünü buruşturur.

(130) Yeni Gelin'e yönelir, onunla alay eder.

(131) Abla pozisyonunda Yeni Gelin'i teselli eder.

(132) Yeni Gelin'in yüzüne nazar değmesin diye tükürür.

(133) Elindeki bebeği gösterir.

(134) Genç Kız Yeni Gelin'le dalga geçer.

(135) Yeni Gelin öfkelenir.

(136) Kavga çıkartmak için iyice üstüne gider.

(137) Yeni Gelin iyice öfkelenir.

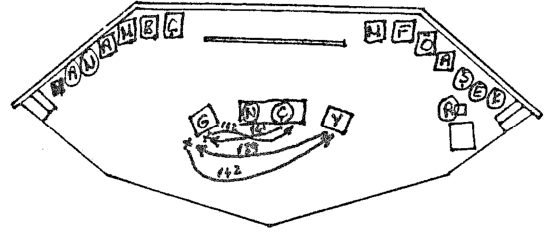
(138) Genç Kız onu iyice kızdırmak için abartılı ve imalı konuşur.

(139) Yen Gelin iyice sinirlenmiştir. Öfkeyle ayağa kalkar ve Genç Kız'ın üzerine yürür.

(140) Nine telaşlı bağırır.

(141) Ço. Kadın bebeği sedirin üzerine bırakır. Onların yanına gider ayırır.

(142) Ayrırlılar. Ço. Kadın yine sedire oturur. Yeni Gelin sağdaki sandalyeye oturur. Üstlerine çeki düzen verirler.

(139) - (141) - (142)

(143) Yeni Gelin içermiş, öfkeli konuşur.

(144) Genç Kız yine çaçeronluk yapar.

(145) Yapmacık güler.

(146) Genç Kız'ı azarlar.

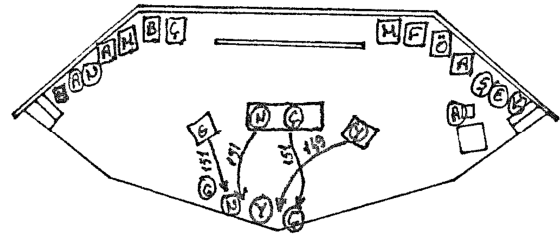
(147) Nine otoriter bir tavırla Yeni Gelin'i azarlar.

(148) Ço. Kadın üzüntüyle bağırır.

(149) Sevecen bir tavırla bebeği alır. Saz başladığında ön ortaya yürür ve yere diz çöker.

(150) Üzgün, çocuk düşleyerek söyler türküyü. (Diğer kadınlar da katılır türküye.)

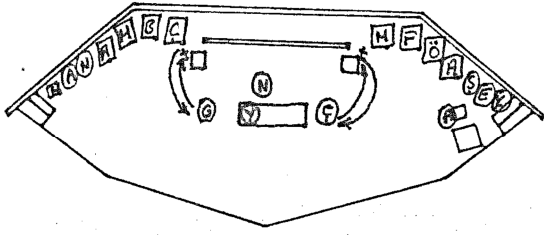
(151) Diğer kadınlar da, Nine soluna, Genç Kız, onun sol gerisine, Ço. Kadın sağına gelir. Türküye arkadaki oyuncu- seyirciler de katılır. Bu türkü kadının ezilmişliğini gösterecek bir atmosferde ağır ve ciddi, hüznü söylemelidir.

(149) - (151)

(152) Anlatıcı'nın lafıyla çözülürler. İki sandalyeyi arkadaki panonun önüne bırakırlar. Arkadan Genç Kız sargı bezini alır ve sedirin altına bırakır. Yeni Gelin sedirin üzerine

uzanır. Ço. Kadın sağda, Genç Kız solunda, Nine sedirin arkasında ortada beklemektedir.

(152)

(153) Genç Kız ellerinden, Ço. Kadın ayaklarından çekiştirip dururlar Yeni Gelin'i.

(154) Bağırarak bir o tarafa, bir bu tarafa talimatlar yağdırır.

(155) Genç Kız'a sorar.

(156) Genç Kız geçirir.

(157) Yeni Gelin acıdan çığlık atar.

(158) Nine sinirlenir, Yeni Gelin'in bağirtısına.

(159) Yeni Gelin acıyla bağırır.

(160) Yeni Gelin'i azarlar. Diğerleri bir an bırakırlar kollarını ve ayaklarını.

(161) Yattığı yerden kolunun üstünde doğrulur.

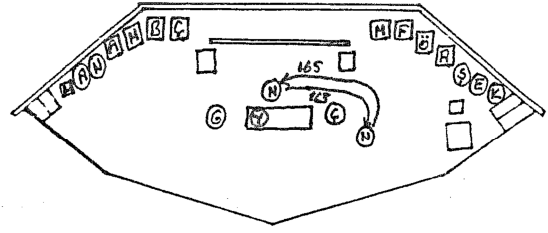
(P2) Bağlama "Bir oğlum olsa da amani" türküsüne girer.

(162) Küçümseyerek ve alay ederek konuşur.

(163) Nine, suratı asık ağır ağır yürüyerek Ço. Kadın'ın sağ açığına gelir.

(164) Diğerleri bir an kararsız bakışırlar. Bunu gören Nine başıyla olmaz işareti yapar.

(165) Nine talimat vererek ortaya gelir ve bağirmaya başlar.

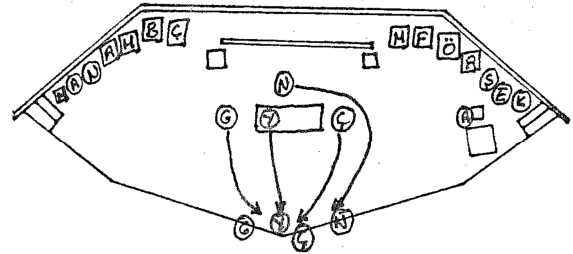
(163)-(165)

(166) Tekrar asılırlar Yeni Gelin'in kollarına ve ayaklarına, çekerler. Yeni Gelin can havliyle bağırır.

(167) Genç Kız öfkeyle Y. Gelin'in kollarını birden bırakır.

(168) Y. Gelin yattığı yerden, kolunun üstünde doğrulur ve G. Kız'ı azarlar.

(169) Y. Gelin'i sedirden kaldırır, öne getirirler. Genç Kız gelirken sargıyı da almıştır. Nine sağda açıkta durur. Ço. Kadın Y. Gelin'in sağında, Genç Kız solunda durur. Sargıyı Gelin'in beline dolarlar ve sıkmaya başlarlar.

(169)

(170) Yeni Gelin acıyla bağırır.

(171) Nine Y. Gelin'i azarlar.

(172) Ço. Kadın'ı gösterir.

(173) Ço. Kadın ters ters bakar.

(174) Alaylı, seyirciye bakarak konuşur.

(175) Nine öfkelenir.

(176) Kafasına yumrukla hafifçe vurur.

(177) Bu arada Gelin'in nefes alamamaktan yüzü değişmiştir. Bunu gören Genç Kız korkuyla bağırır.

(178) Nine sevinçle bağırır.

(179) Yeni Gelin acıyla bağırarak arkaya doğru düşer. Genç Kız'la Ço. Kadın düşmemesi için tutarlar.

(180) Anlatıcı'nın lafıyla çözülürler. Arkadaki iki sandalyeyi getirir, sedirin sağına ve soluna koyarlar. Yeni Gelin soldaki sandalyeye, Genç Kız sağdaki sandalyeye oturlar.

(181) Bir süre sıkıntılı otururlar. Ço. Kadın örgü örmekte, Nine tespîh çekmekte, Yeni Gelin ve Genç Kız da oflaya poflaya oturmaktadırlar.

(182) Sıkıntılı konuşur.

(183) Çevreye bakınır.

(184) Safça sorar.

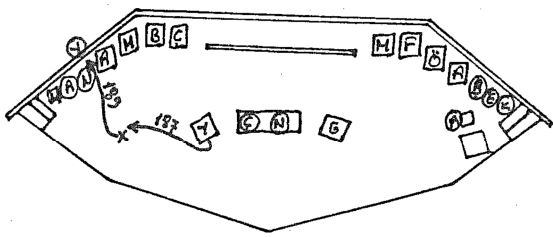
(185) Alaycı bir tavırla konuşur.

(186) Yine bir an sessiz dururlar.

(187) Yeni Gelin sola doğru yürür. Nine arkasından konuşur.

(188) Yeni Gelin durur, döner Nine'ye alaylı söyler.

(189) Sol- geriye oyuncu- seyircilerin arasına gider ve oturur.

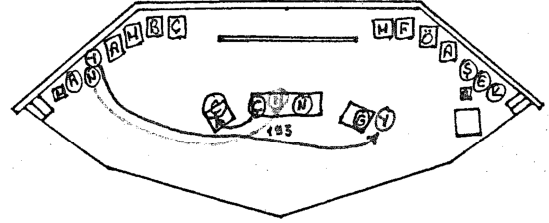
(187)-(189)

(190) Gelinin arkasından söylenir.

(191) Ümmü'ye sevecen bir tavırla döner.

(192) Ümmü'nün taklidini yapar.

(193) Hanım Kız'la Yeni Gelin girerler. Hanım Kız hamile olduğu için nazlı nazlı yürümektedir. Ötekiler de belirgin biçimde değer ve değişirler. Ayağa kalkarlar Hanım Kız'la öpüşürler. Hanım Kız Nine'nin elinden öper. Nine soluna otutturur, Ço. Kadın'ın yerine. Ço. Kadın sandalyeye- soldaki, Genç Kız sağdaki sandalyeye, Yeni Gelin de Genç Kız'ın sağında yere çöker.

(193)

(194) Nine sevecen bir tavırla konuşur.

(195) Nine kinayeli bir tavırla karnını göstererek sorar.

(196) Hanım Kız utanır.

(197) Yeni Gelin anlamlı gülererek sorar.

(198) Birbirlerine (Genç Kız'la Yeni Gelin) baktıktan sonra fıkırdarlar. Genç Kız gülererek sorar.

(199) Ço. Kadın onları azarlar.

(200) Genç Kız safça sorar.

(201) Nine telaşlı uyarır.

(202) Yeni Gelin alaycı konuşur.

(203) Genç Kız'la Yeni Gelin gülüşürler.

(204) Sinirlenir, onları uyarır.

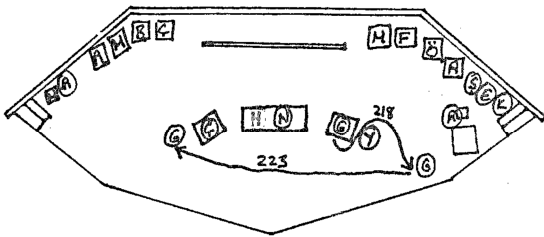
(205) Genç Kız anlamlı gülererek konuşur.

(206) Ço. Kadın içini çeker.

(207) Yeni Gelin merakla sorar.

(208) Hanım Kız tam muskayı çıkaracakken Nine engeller ve azarlar onu.

- (209) Genç Kız safça sorar.
- (210) Yeni Gelin küçümser ve alaycı bir tavırla konuşur.
- (211) Nine birşey anlamamış, anlamsız bakışlarla sorar.
- (212) Hepsi gülüşürler, Nine ters ters bakar.
- (213) Genç Kız heyecanlı ve gizli birşeyi haber veriyormuşçasına konuşur.
- (214) Nine ters ters bakar ve sinirli konuşur.
- (215) Ço. Kadın alaycı konuşur.
- (216) Çocukça bir tavırla onu silkeler.
- (217) Yeni Gelin merakla sorar.
- (218) Aceleyle yerinden kalkar ve sağa açılır.
- (219) Avazı çıktığı kadar bağırır.
- (220) Hanım Kız da merakla sorar.
- (221) Ço. Kadın şakacı bir tavırla sorar.
- (222) Hanım Kız utanarak susar.
- (223) Genç Kız acele adımlarla sola yürür, Ço. Kadın'ın solunda durur, taşların nasıl alınıp atıldığını da jestlerle gösterir.

(218) - (223)

- (224) Hanım Kız safça sorar.
- (225) Hep birlikte gülüşürler ve donarlar.
- (226) Sağ gerideki oyuncu- seyirci grubundan bir kişi, başına bir kasket geçirir ve ağır ağır yürüyerek aşağı- sağa gelir. Kibirli bir tavırla konuşur.

(227) Ağır ağır tekrar geldiği yere döner. Anlatıcı yöresini söyler.

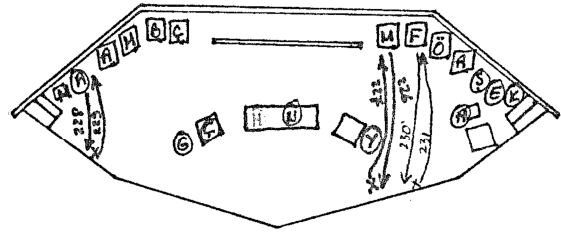
(228) Sol gerideki gruptan bir oyuncu- seyirci başını bağlayarak ve ağır ağır yürüyerek aşağı sola gelir ve bayan olduğu için umursamaz bir tavırla konuşur.

(P3) Bağlama ile "Bozlak (Açış)" havası girer. Anadolu Kadını'nın acısını, çilesini yansıtmak için böyle hüznü bir hava seçilmiştir.

(229) Ağır ağır tekrar geldiği yere döner. Anlatıcı yöresini söyler.

(230) Yine sağ gerideki oyuncu- seyirci grubundan bir kişi, başına bir kasket geçirerek, ağır ağır aşağı sağa gelir. Övünçle konuşur.

(231) Tekrar geldiği yere döner. Anlatıcı eleştirel bir tavırla konuşmasını sürdürür.

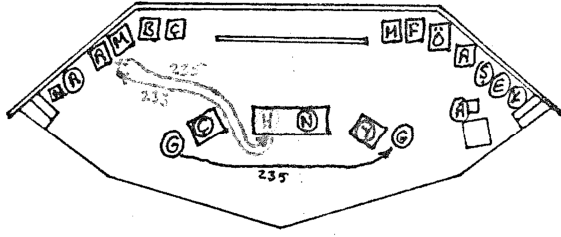
(226) - (227) - (228) - (229) - (230) - (231)

(232) Derin bir soluk alır ve yine anlatıma döner.

(233) Neşeli bir hava içerisinde, oyun yerine dönerek konuşur. Bu arada Hanım Kız yerinden kalkmış sola doğru yürümektedir.

(234) Soldaki oyuncu- seyircilerden biri bir bez bebek atar Hanım Kız'ın kucağına.

(235) Hanım Kız bebeği kucağına alır ve yine oyun yerine döner. Bu arada oyun yerinde bir yer değişimi olur. Ço. Kadın soldaki sandalyeye, Genç Kız sandalyenin sol yanında yere, Yeni Gelin sağdaki sandalyeye, Nine sedirin sağ yanına, H. Kız da onun soluna oturur.

(233)-(235)

- (236) Sevecen bir tavırla H. Kız'a döner.
- (237) Hanım Kız bıkkın konuşur.
- (238) Nine otoriter ve bilgiç bir tavırla konuşur.
- (239) Hanım Kız şikayetçi bir tavırla konuşur. Bir yandan da şaşırır.
- (240) Yine şikayetçi bir tavırla konuşur.
- (241) Otoriter bir tavırla onaylar.
- (242) Nine merakla sorar.
- (P4) Bağlamayla "Bozlak" biter.
- (243) Ço. Kadın övüngeç konuşur.
- (244) Şaşkın ve telaşlı sorar.
- (245) Üzgün ve telaşlıdır.
- (246) Kendi başına da gelmesin diye kulağını çekip tahtaya vurur.
- (247) Genç Kız merakla sorar.
- (248) Önemsemeyen bir tavırla konuşur.
- (249) Derin bir iç çeker ve hayıflanarak konuşur.
- (250) Küçümseyerek sorar.
- (251) Abartılı ve hayranlıkla konuşur.
- (252) Otoriter bir tavırla uyarır.
- (253) Ço. Kadın övüngeç konuşur.
- (254) Çocukları düşleyerek, mutlulukla konuşur.

(255) Genç Kız alay eder, küçümser bir tavırla konuşur.

(256) Yeni Gelin sinirlenir.

(257) Genç Kız diğerlerine bakarak, alaylı gülerken konuşur.

(258) Ço. Kadın da alay eder.

(259) Hepsi birlikte gülerler.

(260) Yeni Gelin sinirlenir ve oturuşunu değiştirir.

(261) Hanım Kız sevindirilmiş olmuş, üstüne vura vura konuşur.

(262) Genç Kız ve Yeni Gelin'in birden yüzleri aydınlanır. Onlar da birbirlerine bakarak gülüşürler.

(263) Merakla sorar.

(264) Altını çizerek ve iyice yayarak konuşur.

(265) Nine şaşkın sorar.

(266) Ço. Kadın telaşla onları uyarır.

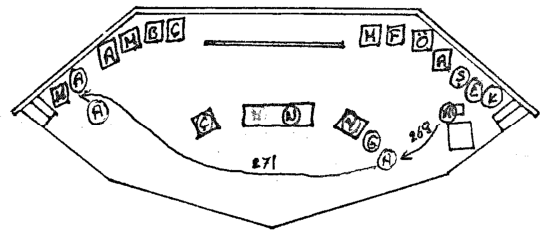
(267) Genç Kız merakla sorar.

(268) Anlatıcı gülümseyerek ayağa kalkar ve sola yürür, oyun yerinin sağına gelir.

(269) Hanım Kız şaşkın ve telaşlı konuşur.

(270) Anlatıcı bir an durur. Arar ve gülümseyerek çare bulmanın verdiği rahatlıkla yüzü aydınlanır.

(271) Solda oturan Mustafa'nın yanına gelir.

(268)-(271)

(272) Mustafa'ya nazikçe sorar.

(273) Mustafa ayağa kalkar, çekingen konuşur.

(274) Hem kızlar, hem de arkadaki oyuncu-seyirciler Mustafa'ya ısrar ederler. Mustafa ısrarlara dayanamaz.

(275) Anlatıcı oyuncu- seyircilerin arasına oturur, diğerleriyle birlikte Mustafa'yı Ruhi rolünde izlerler. Mustafa- Ruhi sağa yürür, kapı varmış gibi varsayar. Kapıyı eliyle vuruyormuş gibi yapar. Ancak birden adapte olamaz rolüne. Alçak sesle kapıya vurur. Ama kızlar pek tutmaz bu oyununu.

(276) Bu kez daha sert ve yüksek sesle vurur kapıyı.

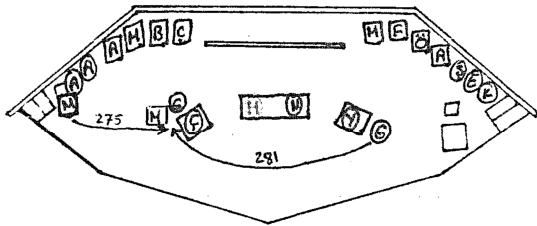
(277) Diğerleri bakışlarıyla onaylayarak ve gülüşerek beğendiklerini belirtirler. Ama bu kez de kapıyı açmayı unuturlar.

(278) Mustafa bu kez öfkelenmiş erkeği yansılar. İyice bağırarak kapıyı çalar.

(279) Mustafa'nın öfkesinden korkarlar.

(280) Nine Genç Kız'a bağırır.

(281) Genç Kız telaşlı, Mustafa'nın önüne gelir "Şingir mıngır" diyerek kapıyı açıyormuş gibi yapar. Utanır, buyur eder Ruhi'yi.

(275)-(281)

(282) Ruhi Genç Kız'ın sağına geçer. Diğerleri de ayağa kalkarlar, Nine'nin dışında.

(283) Hanım Kız ürkek konuşur.

(284) Kendinden emin ve sert konuşur.

(285) Hepsî şaşırır. Y. Gelin de şaşkın sorar.

(286) Mustafa muzipçe oturduğu yeri gösterir.

(287) Kızlar ve arkadakiler oyunu bozduğu için Mustafa'ya şakayla karışık bozulurlar. Kızlar da (Hepsi) ayağa kalkarlar.

(288) Anlatıcı telaşlı oturduğu yerden kalkıp Mustafa'nın sol açığına gelir.

(289) Mustafa inatçı bir tavırla konuşur.

(290) Şaşkın seyirciye bakarak konuşur.

(291) Mustafa neşeli konuşur.

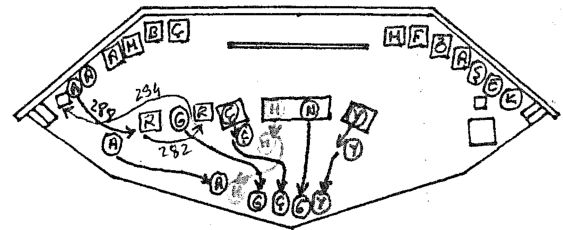
(292) Diğerleri de neşelenir, yerlerinde duramazlar.

(293) Mustafa'ya sorar.

(294) Mustafa soldaki sandalyesine gider, oturur ve alır sazı eline.

(295) Anlatıcı sol başta, Genç Kız, Ço. Kadın, Hanım Kız, Nine ve Y. Gelin dizilişiyle beklerler.

(296) Gülinaz türküsünü halay çekerek söylerler. Arkadakiler de alkışla katılırlar.

(292)-(298)-(294)-(295)-(296)

(297) Arkadan yedi sandalye sağ tarafa, üç sandalye sol tarafa eklenir. Anlatıcı lafını söyleyerek sağa yürürken Ye. Ge., Ço. Kadın, Kız Anası toz alırlar. Nine ortalıkta telaşlı ama ağır ağır dolaşmaktadır. Genç Kız elinde süpürge aşağı- ortada baş aşağı durmaktadır.

(298) Ümmü başıyla onaylar.

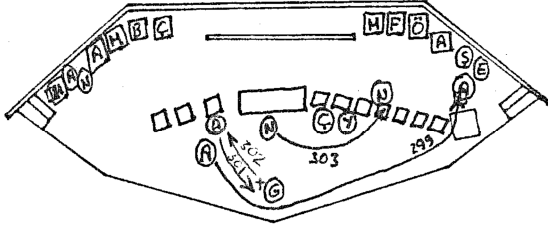
(299) Sağdaki masasına yürür Anlatıcı ve sandalyesine oturup, izlemeye başlar.

(300) Gelin Kız sinirli bağırır.

(301) Ana bir an işini bırakır Ümmü'nün soluna gelir.

(302) Tekrar sandalyelerin başına döner ve toz almayı sürdürür.

(303) Nine yorulmuş sandalyelerden birine oturur. Oturduğu yerden telaşlı sorar.

(299)-(301)-(302)-(303)

(304) Genç Kız sinirli ve yorgun bağırır.

(305) Ana yine bir an işini bırakır, bu kez Ümmü'nün sağına gelir.

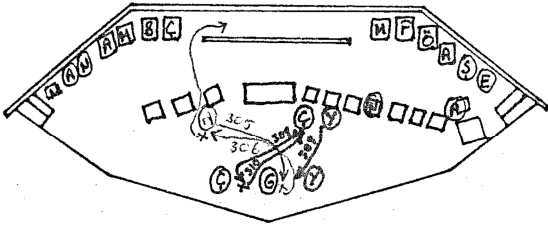
(306) Yine sandalyelerin sağına gider, toz bezini alır ve motifli panonun arkasına gider.

(307) Gelin Kız bıkkın bağırır.

(308) Ço. Kadın ve Yeni Gelin alaycı, ağır ağır yürüyerek, Ço. Kadın sola, Y. Gelin sağa gelir.

(309) Gelin bilmişçe konuşur.

(310) Ço. Kadın alaycı yine arkadaki işine döner.

(305)-(306)-(307)-(310)

(311) Yeni Gelin dalga geçer.

(312) Öfkeli Nine'ye bağırır.

(313) Nine otoriter Gelin'i azarlar.

(314) Yeni Gelin omuz silkeleyerek arkaya gider ve sandalyeleri düzeltir.

(315) Ço. Kadın ağır ağır ve yine alaycı bir tavırla Ümmü'nün soluna gelir.

(316) Ümmü ellerini beline koyarak bir an doğrulur.

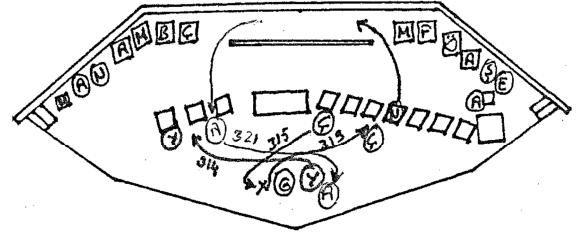
(317) Ümmü'yü dürtükler.

(318) Ümmü yine kızgınlıkla bağırır. Ço. Kadın Ümmü'nün bağırtısına güler.

(319) Gülererek arkaya yürür ve işine devam eder.

(320) Ümmü yine bağırır ve iki büklüm haline döner.

(321) Ana panonun arkasından gelir ve Ümmü'nün sağına durur.

(314)-(315)-(319)-(321)

(322) Ümmü bir an doğrulur ve bağırır.

(323) Ana alaycı konuşur.

(324) Yine iki büklüm olur.

(325) Ana alaylı konuşarak, sol taraftaki sandalyelerin önünden dışarı bakıyormuş gibi yapar. Ço. Kadın'la Ye. Gelin'in yanına gelir ve o da dışarıya bakar.

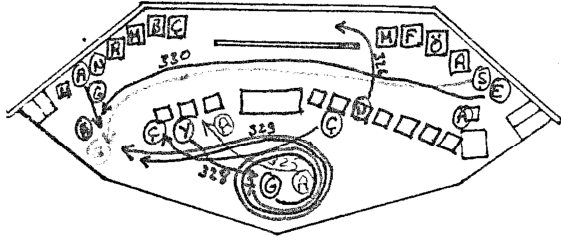
(326) Bulunduğu yerden heyecanlı bağırır. Diğerleri de heyecanlanırlar. Nine sağdan panonun arkasına gider.

(327) Ümmü sinirlenir, azarlar Ye. Gelin'i.

(328) Ye. Gelin koşarak Ümmü'nün yanına, sola gelir.

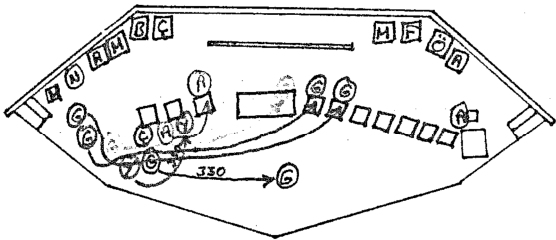
(329) Ümmü iyice öfkelenmiştir. Süpürgeyi kaldırır ve vurmak üzere Yeni Gelin'i kovalar. O sırada da sağdaki grupta üç kadın ağır ağır yürüyerek, solda kapı varmışçasına soldan gelirler. Anne önde, Ço. Kadın sağda bekler. Ümmü'yle Ye. Gelin'in kovalamacasını görünce telaşlanırlar. Tam soldaki kapının önünde Ümmü Ye. Gelin'i yakalar.

(330) Tam süpürge havadayken görücülerle karşılaşır. Utanarak hızlı hızlı, tozularak yeri süpürerek ortaya kadar gelir.

(325)-(326)-(328)-(329)-(330)

(331) Görücüler elleriyle ağızlarını kapatarak yürürler. I. Görücü sedirin sağına, II. Görücü sağdaki ilk sandalyeye, III. Görücü onun sağındakine oturur. Ana da önce hoşgeldiniz deyip, sonra soldan ilk sandalyeye oturur. Ye. Gelin ve Ço. Kadın da el öperler. Ço. Kadın Ana'nın soluna, Yeni Gelin de onun soluna oturur.

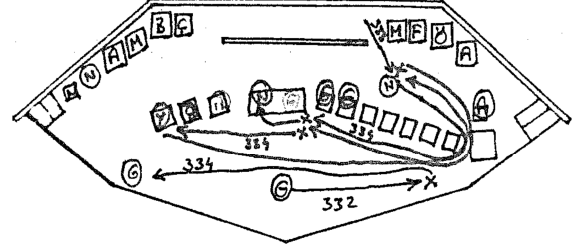
(330)-(331)

(332) Bu arada Ümmü sahne sağına kadar süpürerek gelmiştir.

(333) Nine panonun sağında görünür ve otoriter bir tavırla Yeni Gelin'e bağırır.

(334) Ye. Gelin acele yerinden kalkar, Nine'nin yanına gider, koluna girer ve ortaya

kadar getirir. Nine görücülere elini öptürür ve sedirin soluna oturur. Ye. Gelin de eski yerine oturur. Bir süre Ümmü'nün yer süpürmesi izlenir. Ümmü bu kez sola yürür. Görücüler beğendik anlamında başlarını sallarlar.

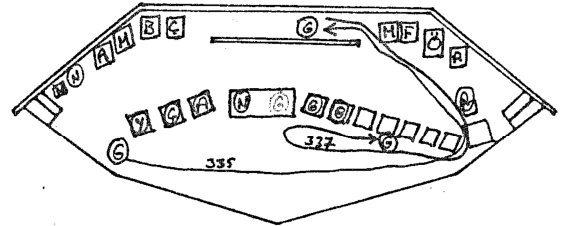

(332)-(333)-(334)

(335) Ümmü süpürmeyi bırakır, elinde süpürgesiyle son derece saygılı panonun sağından arkasına geçer. Bu arada sahnedeki kadınlar sıkıntıyla gülümserler. Arkadan Ümmü'nün tepsiyi düşürmesinin sesi gelir.

(336) Ana durumu toparlamak için hemen lafa girer. Gelinler de kıs kıs gülerler.

(337) Ümmü pişmanlıkla içeri girer ve suları dağıtır. Önce I. Görücü'ye, sonra II.'ye ve III. Görücü'ye verir. Sağda başı önünde bekler.

(335)-(337)

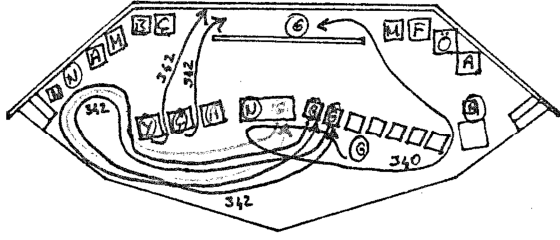
(338) Birbirlerine bakarlar bir an. Sonra birlikte suları ağır ağır içerler.

(339) Gelin Kız'ı bir daha süzerler.

(340) Suların bittiğini gören Ümmü I. Görücü'den başlayarak bardakları toplar ve sağdan yine panonun arkasına geçer.

(341) I. Görücü önde, diğerleri arkada kalkarlar.

(342) Ana, Ye. Gelin ve Ço. Kadın da ayağa kalkar ve gülümseyerek yolcu ederler. Görücüler Anlatıcı'nın repliği bitene kadar, solda daire biçiminde bir tur atarlar ve yine gelir eski yerlerine otururlar. Bu arada sağ gerideki oyuncu- seyircilerden Baba'yı oynayan kişi de (Muhsin) gelir ve soldaki, sedirin yanındaki ilk sandalyeye oturur, soluna Ana oturur. Diğerleri panonun arkasındadır.

(340)-(342)

(343) Saygılı konuşur.

(344) Kız babası kararsızlığı oynar.

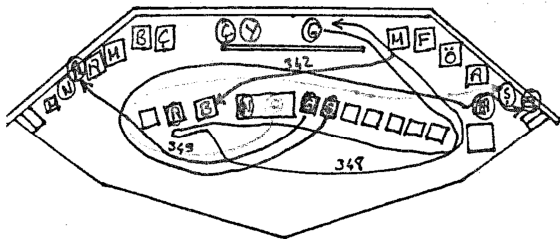
(345) Şefkatli konuşur.

(346) Derin bir iç çeker.

(347) Ana'yla bir an bakışırlar.

(348) Önce babasının ve anasının, sonra ninesinin, (Ana bu arada göz yaşlarını tutamaz) sonra da I. Görücü'den başlayarak, diğer görücülerin ellerini öper ve panonun sağından yine arkaya geçer.

(349) Görücüler soldan çıkarak, yine aynı biçimde yürür ve sağdaki grubun arasına yine oyuncu- seyirci olarak otururlar. Anlatıcı repliğini söylerken Ana- Baba onları yolcu ettikten sonra yerlerine oturur ve donarlar.

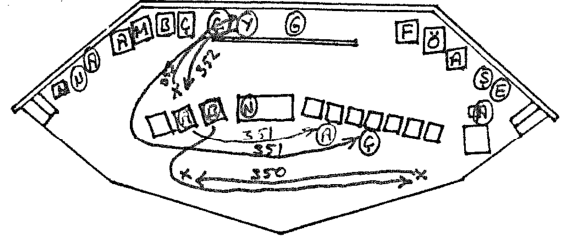
(342)-(348)-(349)

(350) Baba telaşlı sahne aşağısında soldan sağa, sağdan sola acele adımlarla volta atmaktadır.

(351) Ana sandalyeleri düzeltmekte, Nine de oturmuş sedirin solundadır, telaşlı tespah çekerken, bir yandan da telaşlı izlemektedir. Ço. Kadın da panonun solundan gelir ve oyun yerindeki sandalyeleri düzeltme işine yardım eder.

(352) Ye. Gelin de soldan gelir, oyun yerine biraz yaklaşır.

(353) Ye. Gelin yine aynı yerden çıkar.

(350)-(351)-(352)-(353)

(354) Ana ve Ço.Kadın sağ bloktaki sandalyelerin önüne gelirler. Tam bu sırada Ümmü koşarak onların yanına, sağa gelir.

Takunyalarıyla gelmiş ve giysisini göstermektedir heyecanlı.

(355) Şöyle bir bakar, gülümseyerek onaylar.

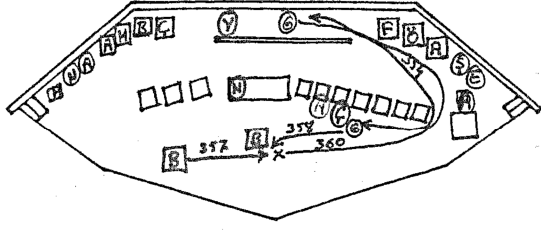
(356) Birden gözü Ümmü'nün ayaklarına takılır, şaşkın bağırır.

(357) Ümmü 'de ayaklarına bakar, o da şaşırır. Bu arada Baba volta atmaya sürdürmektedir.

(358) Ümmü çıkmak üzere koşarken Baba' ya çarpar.

(359) Baba durur bir an, sinirli bağırır.

(360) Ümmü takunyaları eline alır ve koşarak sağdan panonun arkasına geçer.

(354)-(357)-(358)-(360)

(361) Nine Baba'yı azarlar.

(362) Baba soldan kapı olarak varsaydığımız yerin önüne gider, bu kez orada, daha dar bir bölgede dolaşmaya başlar.

(363) Ümmü yine koşarak Ana ile Ço. Kadın'ın sağına gelir. Heyecanlı konuşur.

(364) Ümmü yürümek üzere sağa hamle yapar sonra bir an vazgeçer, yine heyecanla devam eder. Bu arada ayağına da terliklerini giymiştir.

(365) Nine azarlar Ümmü'yü.

(366) Ümmü koşarak sağdan panonun arkasına geçer. Ye. Gelin soldan diğerlerinin yanına gelir. Üçü de sağ bloktaki sandalyelere otururlar.

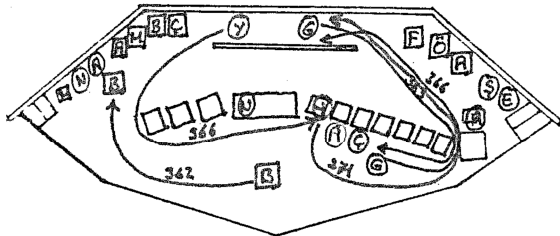
(367) Ana'ya merakla sorar.

(368) Yeni Gelin küçümseyerek konuşur.

(369) Ana sinirlenir.

(370) Panonun arkasından Ümmü'nün sesi gelir.

(371) Ye. Gelin panonun sağından çıkar.

(362)-(363)-(366)-(371)

(372) Sağ ve sol gerideki oyuncu- seyirciler neyi oynayacaklarsa, onunla ilgili aksesuarları

kullanarak yürümeye hazırlanırlar. Baba telaşla içeri girer.

(373) Ana ve Ço. Kadın kalkıp sol bloktaki sandalyelerin önüne gelip, pencereden dışarı bakıyormuş gibi yaparlar. Baba yine kapının önünde heyecanlı bekler.

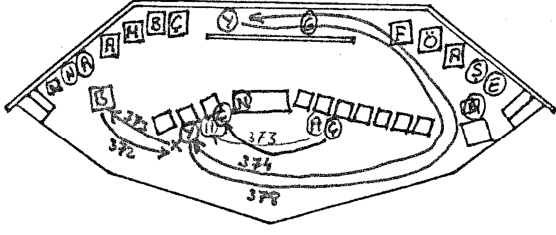
(374) Yeni Gelin panonun arkasından gelir ve seyre katılır.

(375) Ço. Kadın heyecanlı bağırır.

(376) Ye. Gelin küçümseyerek konuşur.

(377) Oğlan evi sahne gerisini, sağdan sola kendi aralarında sözsüz oyunla katederler ve kapıdan içeri girerler. Diğerleri de gülyüzle onları buyur ederler. Herkes sırayla Nine'nin elini öper ve yerlerine otururlar. Onlar otururken Ye. Gelin ve Ço. Kadın panonun arkasına giderler hemencecik. Oturuş sırası sol blokta en uçta kız babası, sağdaki sandalyede kız anası, onun sağında III. Görücü, sedirde Nine, Nine'nin yanında II. Gö. Kadın, onun yanında oğlan anası sağ blokta, birinci sandalyede oğlan babası, onun yanında Fethi Karakaş, B. Doğramacı (II. Köylü), Kemal Hortum (III. Köylü), H. Hayaliğa (IV. Köylü), Be. Bşk. Adayı (V. Köylü) ve en sonda damat biçimindedir. Bir süre kararsız bir sessizlik. Sonra kız babası erkeklere sırayla hoşgeldiniz der. Diğerleri de "İyiyiz, sağolsun, hamdolsun! Vb." yanıtlarlar Baba'nın sorusunu.

(378) Bir süre konu bulamamaktan kaynaklanan kısa bir sessizlik. Kız babası sıkıntılı gülümseyerek bu kez tek tek hatır sorar. Diğerleri de yanıtlarlar. Damada gelince bir an durur, sonra konuşur. Damat ezile büzüle ayağa kalkar ve başıyla selam verir.

(372)-(373)-(374)-(378)

(379) Yine bir süre kısa bir sessizlik. Baba bu kez sırayla “merhabalar”a başlar. Damada gelince bir an durur, konuşur. Damat aynı biçimde karşılık verir.

(380) Kararsız, sıkıntılı bir sessizlikten sonra oğlan babası birkaç kez öksürükle hazırlık yaptıktan sonra kasılarak tanıtma işlemine başlar.

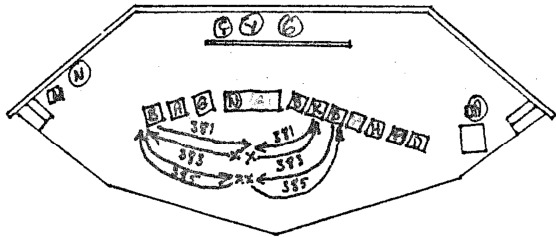
(381) Karakaş’ı yansılayan oyuncu ayağa kalkar. Kız babası da kalkar, ortaya yürürler, tokalaşırlar.

(382) Son derece saygılı kısa bir sohbet.

(383) Her ikisi de eski yerlerine dönerler.

(384) Oğ. Babası abartılı ve kasılarak konuşur.

(385) Doğramacı’yı yansılayan oyuncu kalkar, Kız Babası da kalkar, ortada buluşup tokalaşırlar. O da kartın arkasına bir tel no.su yazar verir.

(381)-(383)-(385)

(386) Tekrar yerlerine döner ve otururlar.

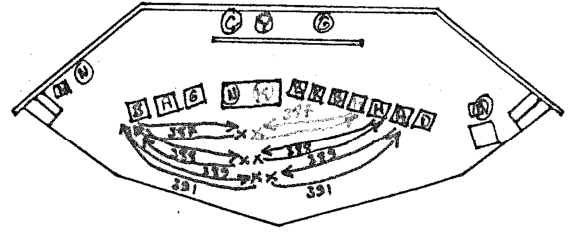
(387) Kemal Hortum ve Baba ortada buluşurlar. Baba böyle önemli kişilerle tanışmanın verdiği çekinmeyle, şaşkınlıkla yürürler ortada tokalaşıp yerlerine döner ve otururlar.

(388) H. Hayaliğa ve Baba yine ortada buluşur, tokalaşır ve yerlerine dönerler.

(389) Alkışlar arasında, ağır ağır gelir. Kız babasının şaşkınlıktan gözleri iyice büyümüştür. Arısütü’nün işaretleriyle acele onun karşısına gelir şaşkın tokalaşır.

(390) Yakasını çekiştirerek rozeti takıyormuş gibi yapar.

(391) Yerlerine döner ve otururlar.

(387)-(388)-(389)-(391)

(392) Bir an sessizlik, sonra sırf konuşma olsun havalardan söz edilir.

(393) Bu gereksiz konuşma erkeklerin öksürük sesleriyle kesilir.

(394) Önce öksürerek gırtlığını temizler, sonra konuya girer.

(395) Övüngeçliği de içinde barındıran bir alçakgönüllülükle konuşur.

(396) Yanındaki erkekler de başlarıyla onaylarlar.

(397) Derin bir iç çeker ve otoriter bir tavırla konuşur.

(398) Diğerleri başlarıyla onaylarlar.

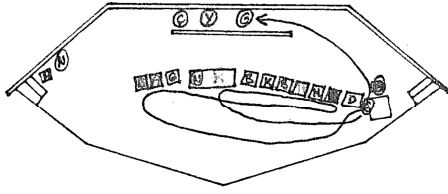
(399) Övünme sırası kız evine gelmiştir. Bu kez onlar övüngeç bir tavırla konuşur.

(400) Yine Ana’yla bakışırlar.

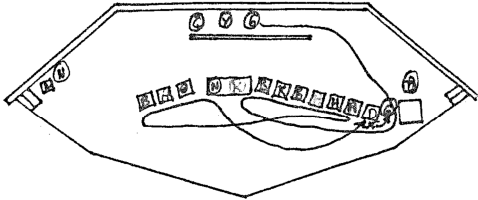
(401) Ana panonun arkasına doğru bağırır.

(402) Ümmü elinde tepsi, tepsinin içindeki bardaklar heyecanından, titremesinden ses yapmaktadır. Ümmü önce konuklara, sonra

ana- babasına, ninesine dağıtır. En son Damat'a gelir. Çaktırmadan bakışrlar. Ümmü işveli bardağı uzatır. Damat alır. Hep birlikte dikerler başlarına. Sağda bekleyen Ümmü yine aynı sırayla bardakları toplar. Damat'a geldiğinde yine işveli tepsiyi uzatır. Sağdan dönüp giderken bakışını ayırmaz Damat'tan. Damat çarpılmıştır. Farkında olmadan sandalyeden yuvarlanır. Oğlan evi bozulmuş, öksürükler arasında hemencik Damat'ı otuttururlar.

(402)

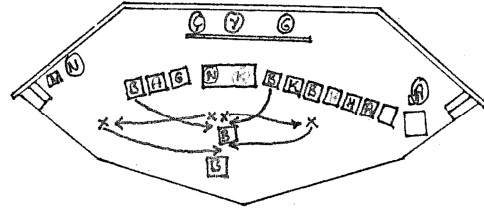

(402)

(403) Yine bir an süren sıkıntılı bir sessizlik.

(P5) Bağlama, dejenere edilmiş bir ispanyol ezgisine (neşeli- hareketli) girer. Sanki iki hasım kovboyun karşılaşma efektidir bu müzik.

(404) Kız babası ve Oğlan babası ağır ağır ortaya yürürler. Sanki iki hasım kovboydur da, düello yapacaklardır. Birbirlerinden gözlerini ayırmadan bir kere birbirlerinin yanından geçip yürürler, uzaklaştıklarında yerlerinde atıkçe bir daire çizip, yüzlerini döner ve birden birbirlerinin ellerine sarılırlar. Kurbanlık koyun pazarlığı yapıyormuşçasına ellerini indirip kaldırarak başlık parasını belirlerler. Arkadakiler de şaşkın bakışlarını indirip kaldırarak (Elin inip kalkmasıyla aynı zamanda) izlerler. Anlatıcı'nın lafı başladığında donarlar.

(404)

(P5) Müzik biter.

(405) Oyun yerindeki eşyalar geriye gider, oyun alanı boşalır. Bu arada halay müziği başlar, altı kişilik bir grup sağ geriden yavaş bir ritimle "Toycular Halayına" başlar, oyun alanının ortasına gelir ve yerlerinde sayarlar.

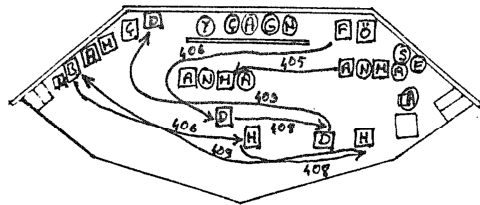
(P6) Bağlamayla "Toycular" türküsüne başlarlar. Davulcu girdğinde bağlamanın sesi düşer.

(406) Grup yerinde sayarken Haberci- Davulcu ve arkasında Köyün Delisi ortaya kadar laflarını söyleyerek gelirler.

(407) Salondaki seyirciye ve arkadakilere dönerek konuşur. Deli de elindeki minik davulla onun söylediklerinin son sözcüklerini yineler.

(408) Davulcu en sağa yürür. Deli de peşi sıra yürür.

(409) Davulunu çalarak, deliyle birlikte sahne soluna sazıcının yanına yürürler ve davulu türkünün ve halayın bitimine kadar sürdürür.

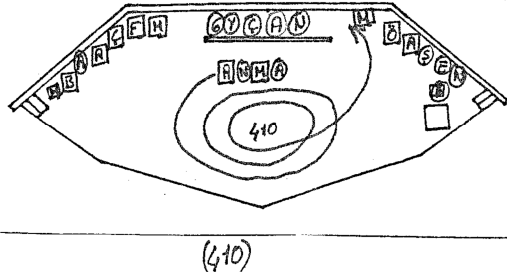
(406)-(408)-(409)

(P7) Bağlamanın sesi yükselir. Türkiye davul da eşlik eder.

(410) Halay grubu daha hızlı bir ritimle ortada iki kez daire çizerek, sahnenin sağ gerisinde halayı bitirir, çözümlü oyuncu- seyirci olarak

yerlerine

otururlar.

(411) Ümmü kırmızı gelinliğini panonun arkasında giymiş, başına kırmızı şifon örtmüştür. Panonun solundan çıkar ve aşağı-ortaya yürür ve yere oturarak “Yüksek yüksek tepeler”i içli bir sesle söyler. Türkünün ikinci dörtlüğünde Nine gelir ve Ümmü’nün soluna çöker, hüznüldür. Türkü söylenirken Ümmü’nün çeyizlerini kız evinin kadınları arkasına dizerler.

(P8) Bağlama “Yüksek yüksek tepeler”e başlar.

(412) Nine ayağa kalkar. Ye. Ge. ve diğerleri koşarak arkadan gelirler.

(413) Ço. Kadın Ümmü’nün sağında durur. Telaşlı konuşur. Ye. Gelin ve Ana Ümmü’nün solunda Ço. Kadın ve Nine sağındadır.

(414) Ümmü kalkar ve Anasına sarılır.

(415) Ye. Gelin Ço. Kadın’a sorar.

(416) Ana kolunun altındaki aynayı gösterir.

(417) Aynayı Ümmü’nün başının arkasında tutar.

(418) Ço. Kadın Ümmü’ye sarılır.

(419) Başına bir avuç darı döker.

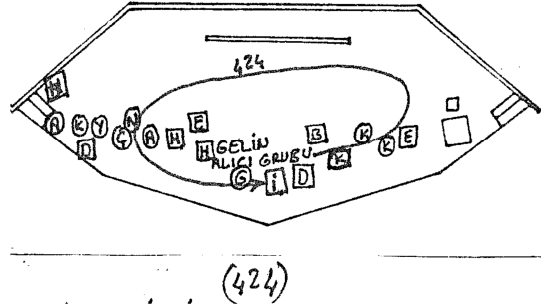
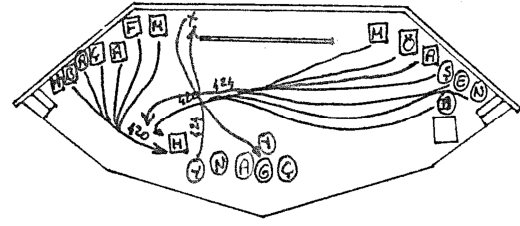
(420) Arkada oturanların hepsi oğlan evi olarak sahne gerisini katederek, sola ve kız evi grubunun soluna gelirler. Davulcu ve erkekler bir grup önde, kadınlar arkadadır.

(421) Sert delikanlı pozunda sorar.

(422) Ümmü annesine bir daha sarılır.

(423) Nine telaşlı bağırır.

(424) Yeni Gelin arkaya koşar ve bir bez bebek getirip Ümmü’nün kucığına verir. Oğlan evinin kadınları Ümmü’nün koluna girip, onlar önde Damat ve diğer grup arkada sahnede bağlama eşliğinde geniş bir daire çizerek sahne aşağısına gelir ve organik olarak dağılırlar. İmam ortada Gelin solunda, Damat sağında diğerleri onların yanlarında yayılırlar.

Hoca hemen duaya başlar, diğerleri de dua ederler. İmam önce Damat’a sonra Gelin’e tükürür. Bu arada arkadaki çeyizler de sahne gerisine konur.

(P9) Bağlama “Gurbete gidişimdir” türküsünü çalar, davul da hafiften eşlik eder bağlamaya.

(425) En solda duran Ye. Gelin, Genç Kız ve Ço. Kadın kendi aralarında konuşurlar.

(426) Ço. Kadın alçak sesle onları azarlar.

(427) Hoca tekrar okuyup üfler.

(428) Ye. Gelin alaycı konuşur.

(429) Ço. Kadın azarlar.

(430) Hoca cebinden uzun bir ip çıkarır ve düğüm atmaya başlar ağır ağır. Ye. Gelin nerdeyse fısıltıyla merakla sorar.

(431) Ço. Kadın bilmişçe konuşur.

(432) Alaycı ve küçümseyerek konuşur.

(433) Ço. Kadın yine azarlar.

(434) Ye. Gelin ve Genç Kız dalga geçerek gülüşürler.

(435) Daha önce gruba katılmış olan Anlatıcı en soldadır. Eleştirel bir tavırla anlatımını sürdürür.

(436) Ço. Kadın diğerlerin azarlar.

(437) Genç Kız alaylı konuşur.

(438) Ço. Kadın şaka yapar.

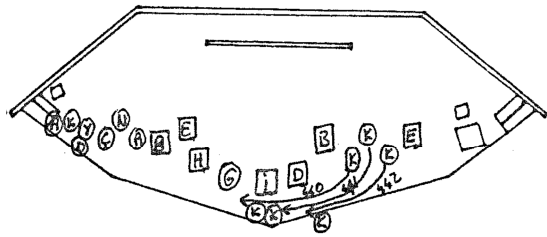
(439) Genç Kız telaşlanır.

(440) Oğlan anası elinde bir postla Gelin' in önüne gelir. Postu yere koyar, Gelin ayağını sürter.

(441) Oğlan evi kadınlarından biri, elinde buğday dolusu tasla oğlan anasının sağ yanına gelir. Kaynana içinden arpa- buğday serper Gelin' in başına.

(441)A Soldaki kızlar grubu gülümseyerek darısı başına derler.

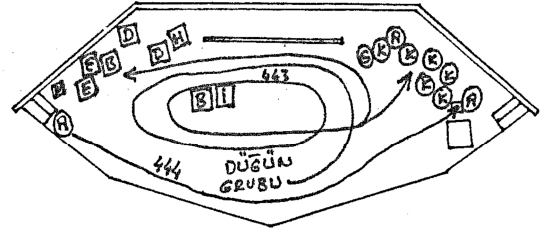
(442) Başka bir oğlan evinden kadın, yine elinde bir tasla gelir ve oğlan anasına verir. Kaşığın ucunda bal alır ve Gelin'in örtüsünün altından ağzına verir.

(P10) Bağlama "Gurbete gidişimdir" türküsünün ezgisini çalar.

(443) Düğün grubu, yine Gelin öndeki grupta, Damat arkadaki grupta sahnede iki kez geniş bir daire çizerler. "Gurbete gidişimdir" türküsünün ezgisi eşliğinde. İkinci daire çizilirken üç sandalye sağ bloka, beş sandalye sol bloka yerleştirilir. Ayrıca sol blokta oturacak olanlar için üzerine içki (viski (!)) şişeleri ve bardaklar konulacak sehpa da konur.

(444) Anlatıcı da laflarını seyirciye söyleyerek sağdaki masasına gelir, oturur.

(445) Kadınlar grubu sağ blokta oturur. Gelin, oğlan anası, kız anası sandalyeye, diğerleri de sağda, yere otururlar. Erkekler sol blokta, otururlar.

(P11) Türkü biter.

(446) Sol blokta, Baba İmam' a, seyirciye göstererek para verir.

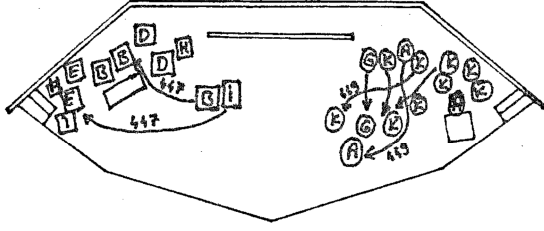
(447) Oğlan babası Damat' ın solunda duran sandalyeye, İmam da soldan ilk sandalyeye oturur.

(448) Baba ayağa kalkar. Coşkuyla bağırır.

(P12) Bağlama "Şenola düğün" e başlar, davul da eşlik eder.

(449) Kızlar ve gelin kaynana sağ blokta oynar, erkekler de içerler. Türküyü de söylerler.

(P13) Ezgi durur.

(447)-(449)

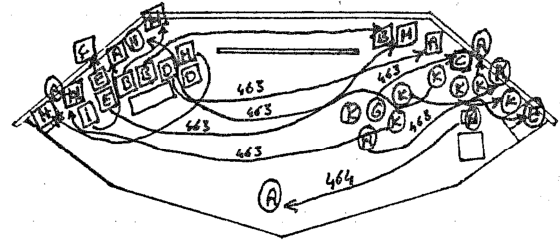
- (450) Kızlar bloğu donar.
- (451) İçkisinden bir yudum alır yerler.
- (452) Oğlunun sırtına coşkuyla vurur.
- (P14) Bağlama aynı ezgiyi sürdürür.
- (453) Kızlar bloğu kaldığı yerden sürdürür. Damat da coşmuş ayağa kalkmış, sıkılgan oynamaya başlar.
- (454) Erkekler bloğu, ayakta oynayan kadınlar donar.
- (P15) Ezgi durur.
- (455) Kız şaşırır. Kulağını çekiştirir, üzgün konuşur.
- (456) Ye. Gelin sinirlenir, azarlar Kız'ı.
- (P16) Bağlama ezgiye başlar yine.
- (457) Kızlar bloğu ve erkekler bloğu ezgiyle birlikte, türkü söyleyerek hareketlerini kaldıkları yerden sürdürürler.
- (P17) Ezgi durur.
- (458) Erkekler grubu ve oynayan kızlar grubu donar.
- (459) Kız safça sorar.
- (460) Numaradan şaşırmış gibi bağırır.
- (461) Üzüntülü kulağını tutar.

(462) Seyirciye bakarak konuşur.

(463) "Şenola düğün" ün nakarat bölümü altı kez yinelenir. Bu arada oyun yeri boşaltılır. Eşyalar sahne gerisine götürülür, oyuncular da sağa ve sola ayrılarak oyuncu- seyirci olarak sahne yukarısındaki yerlerine otururlar.

(P18) Bağlama "Şenola düğün" ün nakarat bölümünü altı kez yineler.

(464) Anlatıcı aşağı- ortaya yürür.

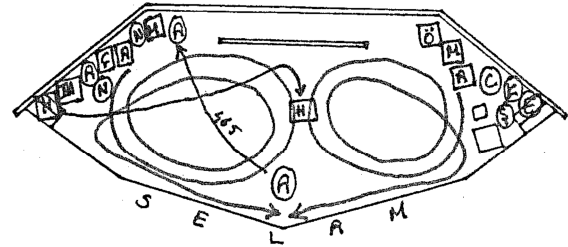

(463)-(464)

(P19) Bağlama "Şenola düğün"e başlar.

(P20) Ezgi biter. Selam

(465) Uzun bir zılgıt çekilir. Arkadaki grup ayağa kalkar. Anlatıcı da onların arasına girer. Sağda ve solda iki grup olur ve "Şenola düğün" eşliğinde halay çekerler. Halayda sağda ve solda iki daire oluştururlar. Türkünün son nakaratı dört kez yinelenir. Bu yineleme sırasında sahne önünde sırada olurlar. Ve bir "Hey" le halayı tamamlayıp selam verirler.

(465)

ÖLÜM- DOĞUM- DÜĞÜN

1. Köpükten yapılmış bir mezar taşı
2. Bir çekiç
3. Bir keski
4. Çay tepsisi
5. İki adet çay bardağı
6. Bir çaycı önlüğü
7. Beş adet kasket
8. Üç adet fötr şapka
9. İmam sarığı
10. Bir adet takke
11. Bir adet fenerbahçe renklerinde bere
12. On adet baş örtüsü
13. Gelin başlığı
14. Kırmızı gelinlik
15. Kemer
16. Takunya
17. İşlemeli terlik
18. On adet büzgülü basma etek
19. İki adet tesbih
20. Bel sargısı
21. Kilim ve iki adet minder
22. Bir adet bez bebek
23. Baston
24. Cübbe
25. Dört adet kravat
26. Üç adet ceket ve bir adet yelek
27. Üç adet erkek gömleği
28. On üç adet limonata bardağı
29. Tepsi
30. İki adet buğday ve bal dolu tas
31. Bir adet süpürge
32. Tülbent sandığı
33. Post
34. Çeyizlik birkaç adet yorgan, battaniye, kilim
35. İçki şişeleri
36. Köyün delisi için küçük davul
37. Bağlama büyüü için ip
38. Kırmızı duvak

DİP NOT: “ Kozalar”daki kostümler ve “Ölüm- Doğum- Düğün”deki aksesuarların büyük bir bölümü öğrenciler tarafından sağlanmıştır.

“ÖLÜM- DOĞUM-DÜĞÜN”DE SÖYLENEN TÜRKÜLERİN SÖZLERİ

SU SIZIYOR SIZIYOR

Su sızıyor sızıyor

Taşların arasından

Eğil bir yol öpeyim

Kaşların arasından

Oğlan mayilem oğlan

Sözüne de kavilem

Enişte bana pişt dedi

Yalan aslanım yalan

Kar yağıyor yağıyor

Esvabı giyeceğim

İhtiyara varıp da

Baba mı diyeceğim

Oğlan mayilem oğlan

Sözüne de kavilem oğlan

Enişte bana pişt demiş

Yalan aslanım yalan

MAKARAM SARI BAĞLAR

Makaram sarı bağlar lo

Kız söyler gelin ağlar

Niye ben ölmüşmüyem lo

Asyam karalar bağlar

Löberde löberde

Zülfün yüzüme perede

Devriyeler sardı da bizi

Meğer kaderim böyle

Makarada ipliğim lo

Asya benim kekliğim

Hiç alkımdan çıkmıyor

Tenhalarda gezdiğim

Löberde löberde

Zülfün yüzüme perede

Devriyeler sardı da bizi

Meğer kaderim böyle

GÜLİNAZ

Mercanlar yaylaları

Severim oraları

Eğer Gülinaz gelmezse

Terkederim buraları

Hey het Gülinaz Gülinaz

Yalvarırım gel etme naz

TOYCULAR

Toycular taycan

Kolunda mercan

Ben sana hayran

Uy amman amman

Evleri yol üstüdür

Kemeri bel üstüdür

Çok gelip geçme burdan

Sonra derler dostudur

YÜKSEK YÜKSEK TEPELERE EV KURMASINLAR

Yüksek yüksek tepelere ev kurmasınlar

Aşrı aşrı memlekete kız vermesinler

Annesinin bir tanesini hor görmesinler

Uçan da kuşlara malum olsun

Ben annemi özledim

Hem annemi hem babamı

Ben köyümü özledim

Babamın bir atı olsa binse de gelse

Annemin yelkeni olsa uça da gelse

Kardeşlerim yollarımı bilse de gelse

BİR OĞLUM OLSA DA AMANİ

Bir oğlum olsa da amani

Gitse hocaya okuya okuya

Canım çıksa heceye

ŒEN OLA DÜĞÜN ŒEN OLA

Avluya halay kuruka

Davullar çift çift vurula

Düşler hayıra yorula

Œen ola düğün Œen ola